

Občina Moravske Toplice

LIPNICA

Glasilo občine Moravske Toplice, Leto XVIII, Številka 101, 8. maj 2012

Iz vsebine:

Kmetijski nasveti - str. 5

Novi izzivi za gasilce - str. 6

Stanje pitnih voda - str. 9

Lovska družina Prosenjakovci - str. 13

Dobro je vedeti - str. 16

Mladi planinci - str. 18

Iz dela društev - str. 20

Pohodi in razstave - str. 21

Nagradna križanka - str. 23

STAVKA USLUŽBENCEV JAVNEGA SEKTORJA

Čeprav se je Vlada RS šele pričela pogajati s socialnimi partnerji o ukrepih za konsolidacijo javnih financ skozi rebalans proračuna za leto 2012, so v sindikatih javnega sektorja napovedali in izvedli stavko, v kateri bi naj po nekaterih ocenah sodelovalo med 90 in 100 tisoč javnih uslužbencev. Tudi v pokrajini ob Muri so v sredo, 18. aprila 2012, v stavki sodelovali zaposleni iz 38 srednjih in osnovnih šol, ter vrtcev. Osrednji stavkovni protest se je dogajal na Trgu zmage v Murski Soboti, kamor so prišli stavkajoči iz skorajda vseh Pomurskih šol in vzgojno varstvenih ustanov – tudi iz naše občine. Po nekaj nagovorih, ki so bili usmerjeni predvsem proti Vladi in njenim ukrepom, so se udeleženci stavke podali na protestni pohod okoli spomenika na Trgu zmage. Po tej demonstraciji odločnosti in vztrajnosti so se vrnili na svoja delovna mesta, kakor so to zahtevala stavkovna pravila. Dialog socialnih partnerjev se nadaljuje, predlog rebalansa in protikriznih ukrepov Vlade pa je že v parlamen-

tarni proceduri. Z rebalansom letošnjega proračuna želi vlada zmanjšati proračunske izdatke za dobrih 800 milijonov evrov.

bc

UREDNIKOV KOTIČEK

Najprej iskreno opravičilo! V prejšnji številki Lipnice, ki je bila jubilejna, se nam je prikradla kopica napak. Naj smo se še tako trudili, tiskarski (in še ne vem kakšen) škrat je naredil svoje. Na napake ste nas nekateri bralci tudi opozorili, zato smo se te številke, ki je sedaj pred vami, lotili še bolj skrbno. Prepričan sem, da bo tokrat manj napak, sama vsebina pa še bolj bogata in pestra. Med drugim je v tej številki kopica velikonočnih utrinkov, nekaj zapisov o delu Občinske gasilske zveze, ter društva upokojencev naše občine, o svojem delu so se razpisali člani zelene bratovščine iz Prosenjakovcev. Pri branju ne spreglejte aktualnih kmetijskih nasvetov, poročil o kakovosti pitne vode, tudi prispevka o ravnanju z biološkimi odpadki in odvozu kosovnih odpadkov velja prebrati. Seveda vam ponujamo kar nekaj branja o delu naših društev, bili smo na nordijski hoji s pomurskimi poslanci v Ratkovcih, katere se je udeležil tudi predsednik Slovenije dr. Danilo Türk. Naslednja številka Lipnice bo med nami predvidoma 1. junija 2012. V njej bodo zapisi o prvomajskih dogodkih. Mimogrede – čestitke ob mednarodnem prazniku dela, čeprav je že za nami. Lipnica bo tudi v Selu, kjer bo 20. maja mednarodno tekmovanje v košnji. Gast te prireditve bo evropski poslanec in kandidat za predsednika Republike Slovenije (ki ga podpirata SDS in NSI) dr. Milan Zver. Prijetne trenutke ob branju Lipnice vam želim.

Vaš urednik Boris Cipot

PRVOMAJSKI POMLADNI ČARI OBČINE MORAVSKE TOPLICE

V času prvomajskih praznikov gostje radi obišejo Moravske Toplice. Da bi njihovem oddihu dodali več lokalnih domačih doživetij, sta Občina Moravske Toplice in TIC Moravske Toplice pred starim lovskim domom v Moravskih Toplicah priredila prvomajsko družabno prireditev, in sicer dva dni pred kresovanjem. Predstavili so se ponudniki domače obrti in različna društva iz občine Moravske Toplice – s folklornimi in drugimi plesi, skeči, z ljudskimi pevci, domačo kulinariko, ter z izdelki domačih obrti. Zapise o prvomajskih dogodkih v naši občini vam bomo ponudili v branju v prihodnji številki Lipnice.

LIPNICA – glasilo občine Moravske Toplice. Uredništvo: Boris Cipot – odgovorni urednik, Sonja Vöröš – urednica prispevkov v madžarskem jeziku, mag. Valerija Danč Sabotin – predstavnica MNSS, Anita Čontala Pulič – tajnica uredništva, Štefan Jančarič, Janja Bürmen – TIC MT, Bojan Lukač - lektura. Postavitve in tisk – Tiskarna aiP Praprotnik, 2012, naklada 2300 izvodov. Lipnica ni naprodaj – brezplačno jo prejme vsako gospodinjstvo v občini, drugi zainteresirani pa na sedežu občine Moravske Toplice, Kranjčeva ulica 3, 9226 Moravske Toplice – tel.: 02 538 15 00, faks: 02 538 15 02, e-mail: obcina@moravske-toplice.si – internet: www.moravske-toplice.si.

ZAKLJUČNI RAČUN ZA 2011 POTRJEN

Uvodno dejanje, ki so ga na svoji 14. redni seji opravili svetniki občinskega Sveta občine Moravske Toplice, je bilo potrjevanje zaključnega računa Občine za leto 2011. V razpravi so svetniki pohvalili delo, ki so ga na pripravi dokumenta opravili zaposleni v občinski upravi tako, da so ga soglasno potrdili. Nekaj več razprave je bilo deležno poročilo o realizaciji načrta ravnanja z nepremičnim premoženjem Občine za preteklo leto. Bilo je kar nekaj vprašanj, povezanih z ravnanjem z nepremičninskim premoženjem, ter o tem, koliko sredstev se je iz tega naslova steklo v občinsko blagajno. Na koncu je bilo tudi to poročilo potrjeno.

Precej živahna razprava se je vnela ob točki pobude, mnenja, predlogi, vprašanja in odgovori. Župan Alojz Glavač je ob pomoči sodelavcev občinske uprave svetnikom odgovoril na vsa zastavljena vprašanja. Tudi razprava o dopolnitvi pridobivanja nepremičnega premoženja in načrt z njenim razpolaganjem, so sprožili kar živahno razpravo med svetniki. Enako tudi predlog višine najemnine za trojni grob, saj cenik tega doslej ni predvideval. Brez večjih zapletov in razprave so svetniki izrekli pozitivno mnenje k imenovanju ravnatelja DOŠ Prosenjakovci. Prvo dvojezično osnovno šolo pri nas bo tudi v bodoče vodila dosedanja ravnateljica Jožefa Herman. Tudi naslednji dve točki, v katerih so svetniki odločali o imenih nadomestnih članov v občinskem odboru za gospodarstvo (iz katerega je izstopil podžupan Tibor Vöröš ml.), ter Sveta zavoda Vrtci občine Moravske Toplice, so malenkostno razvneli svetniške strasti. Svetniki so odločili, da bo novi član odbora za gospodarstvo Sašo Koca iz Tešanovcev, član Sveta zavoda Vrtci občine Moravske Toplice pa bo odslej Bojan Lukač, prof. iz Noršincev.

Ob koncu so svetniki z odobravanjem pospremili pobudo Jasmine Opec (SLS), poslanke Državnega zbora RS, za odprtje poslanske pisarne v prostorih Občine. Tako bo Jasmina Opec v občinski stavbi uradovala vsak prvi ponedeljek v mesecu.

bc

ZA KREPITEV REGIONALNIH RAZVOJNIH POTENCIALOV

V madžarskem mestu Pecs je bila v četrtek, 26. aprila, svečana skupščina združenja Pannon EGTC.

Gre za čezmejno združenje občin in regij na karpatsko – panonskem območju, ki bo v naslednji finančni perspektivi EU od leta 2014 do leta 2019 sodelovalo pri razvojnih projektih iz področja turizma, kulture in krepitve regionalnih razvojnih potencialov. Mesto Pecs je kot Evropska prestolnica kulture leta 2010 bilo pobudnik tega povezovanja. Gre za staro zgodovinsko mesto, kjer je ohranjenih največ zgodovinskih ostankov Rimljanov v tem delu Evrope. V bližini tega mesta blizu kraja Mohač je potekala ena največjih bitk s turškimi vojskami v srednjem veku. Mesto se ponaša z eno najstarejših univerz v Evropi in z izjemnimi kulturno – zgodovinskimi spomeniki.

Svečani podpis listine o sodelovanju je potekal na seji skupščine v dvorani mestne hiše. V združenju bosta iz Slovenije sodelovali še občini Lendava in Ptuj.

Podpis pogodbe o sodelovanju.

RAZPIS

MOJ DOM LEPO UREJEN

Društvo upokojencev občine Moravske Toplice razpisuje natečaj med svojim članstvom za najlepše urejeno hišo. Pravico na natečaju imajo samo člani Društva upokojencev občine Moravske Toplice. Prijavi se lahko vsak sam oziroma vas lahko prijavijo tudi drugi.

Prijave zbira tajnica DU: FERENCEK IRENA, TEŠANOVCI 101 ali po telefonu: 031 680 414. Rok zbiranja prijav je do 30.05.2012. Vsem prijavljenim želim velik uspeha!

Predsednik DU:
Rajko JANJIČ, l.r.

MADŽARSKI NARODNI PRAZNIK

SPOMINSKA SLOVESTNOST OB MADŽARSKEM NARODNEM PRAZNIKU

V petek, 16. marca, so pripadniki Madžarske narodne samoupravne skupnosti (MNSS) občine Moravske Toplice, v vaškem domu v Prosenjakovcih svečano obeležili spomin na dogodke marčne revolucije, ter narodnoosvobodilnega boja v letih 1848 – 1849.

Slavnostna govornica je bila Zsuzsi Vugrinec, predsednica MNSS občine Moravske Toplice.

Kulturni program so popestrili učenci Dvojezične osnovne šole Prosenjakovci, pevski zbor KTD AdyEndre iz Prosenjakovcev, folklorna skupina KD JózsefAttila iz Motvarjevcev, ter recitatorji KD Antal Ferenc iz Središča.

ÜNNEPI MEGEMLÉKEZÉS AZ 1848-49- ES FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC EMLÉKÉRE

Március 16-án, pénteken, a Moravske Toplice Községi Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség magyarsága ünnepélyes rendezvénnyel emlékezett meg Pártosfalván az 1848-49-es forradalom és szabadságharc eseményeiről.

Ünnepi beszédet Vugrinec Zsuzsi, a Moravske Toplice Községi MNÖK Tanácsának elnöke mondott.

A kultúrműsorban a pártosfalvi kétnyelvű általános iskola tanulói, a pártosfalvi Ady Endre MIE tagjai, a szentlászlói József Attila ME néptáncsoportja és a szerdahelyi Antal Ferenc ME versmondói szerepeltek.

PLEVELI V KORUZI

Čeprav vemo, da je koruza ko zraste, precej robustna rastlina in ji večina plevelov takrat več ne more škodovati, je precej občutljiva na negativen vpliv plevelov (od setve do 8. lista in nekoliko dlje). Poleg tega, da pleveli jemljejo koruznim rastlinam prostor, vodo, ter hranljive snovi, ustvarjajo tudi boljše pogoje za pojav in širjenje bolezni, vplivajo na razvoj škodljivcev, ali so celo njihove hranilne rastline. Pri koruzi je prag škodljivosti plevelov dokaj nizek, zato lahko pride do večjih izgub pridelka, če pleveli ovirajo razvoj koruznih rastlin v teh zgodnjih razvojnih fazah. Pri koruzi so se, tako kot pri drugih kulturah, zaradi tehnike pridelovanja razvili določeni pleveli, ki jim pravimo okopavinski pleveli. Velja, da prične njihov razvoj bolj ali manj zgodaj spomladi, ter se konča pozno jeseni. Kateri pleveli bodo prevladali, je odvisno od rastnih razmer – vremenske razmere (količina padavin), talne razmere (vrsta tal, kislost tal, založenost s hranili), vrstenje posevke (kolobar) in tehnika pridelave. Z obdelavo tal, gnojenjem in kolobarjem, posredno vplivamo na zastopanost posameznih vrst plevelov in lahko veliko pripomoremo k manjši zapleveljenosti. Med enoletnimi širokolistnimi pleveli se pri nas največ pojavljajo: bela metlika, mnogosemenska metlika, srhkodlakavi ščir, navadna loboda, breskovolistna dresen, ptičja dresen, ter pasje zelišče. Med enoletnimi ozkolistnimi pleveli so najpogostejši: navadna kostreba, krvavo rdeča srakonja, zeleni muhvič, ter sivo zeleni muhvič. Ti pričnejo kaliti pri 8°C. Večletni pleveli pa so: plazeča pirnica, divji sirek, prstasti pesjak, navadni plotni slak, njivski osat, topolistna kislica, navadni gabez, ter plazeča pirnica. Ti pleveli se nam največkrat z obdelovanjem širijo od robov njiv k notranjosti njivskih površin, kjer skoraj nemoteno rastejo in se razširjajo. Širijo se lahko s semenom ali z vegetativnimi deli, zato so v pridelavi koruze še toliko bolj problematični. Kritičen čas zatiranja plevelov pri koruzi je med 2. in 9. listom koruze. Je pa treba biti previden, saj je v tem času tudi koruzna rastlina najbolj občutljiva in z nepravilnim ukrepanjem lahko poškodujemo tudi koruzne rastline. Kdaj se bomo odločili za ukrepanje proti plevelom, je predvsem odvisno od vrste tal, vrste plevela in predvidenega načina ukrepanja proti plevelu. Najpomembnejši čas je prvih 5 do 6 tednov po vzniku koruze, saj v tem času koruza počasneje raste, je gola in neporasla, pognojena tla pa nudijo plevelom ugodne razmere za njihovo kalitev in razvoj. Nekako velja, da naj bi z vsakim odlašanjem ukrepanja proti plevelu, z vsakim dodatnim razvitim listom ob nastopu konkurenčnih odnosov, izgubili 2 – 3% pridelka.

In kako se lotimo zatiranja plevelov?

Najučinkovitejši način je vsekakor pravilna uporaba registriranih herbicidov, ki jih vedno uporabljamo po navodilih o uporabi. Prepričati se moramo, katere pleveli imamo na njivskih površinah, preveriti kateri herbicidi delujejo na določene pleveli in se po posvetovanju s strokovnjakom odločiti, kako bomo uporabljali te herbicide. Pomembno je tudi, da upoštevamo, kako velika je že koruza, saj lahko nekateri herbicidi koruzo ob nepravilni uporabi poškodujejo.

Zelo priporočljiv način zatiranja plevelov je mehanično zatiranje. To zatiranje naj bi vključevalo brananje pred setvijo, če je setvišče dovolj zgodaj pripravljeno in je plevel že začel kaliti; brananje po setvi in pred vznikom, če koruza zaradi slabih razmer počasi kali, temperaturno manj občutljivi pleveli pa so že vznikli; prvo kultiviranje v času, ko ima koruza 2 do 4 liste (10 – 15 cm); drugo kultiviranje v času, ko ima koruza 6 do 8 listov (30 do 50 cm); tretje kultiviranje pa opravimo po potrebi v času, ko je še možen prehod s traktorjem in okopalnikom (izstopanost pozno kalečih plevelov – termofilnih plevelov).

Kakšen načina boste pridelovalci koruze uporabljali, je odvisno predvsem od vas samih, od talnih tipov, kjer raste koruza, razpoložljive mehanizacije in še česa. Če kombinirate uporabo herbicidov in mehanično obdelavo, počakajte toliko časa, da herbicidi uničijo pleveli in šele potem ukrepajte.

ŠKODLJIVCI KORUZE V TLEH

Škodljivci koruze so strune (ličinke hroščev pokalic), sovke, koruzna vešča, švedska mušica, koruzni molj in v zadnjem času tudi koruzni hrošč. Uporabimo izključno registrirane insekticide: force 1,5 G v količini 5 - 7 kg/ha za zatiranje strun in drugih talnih škodljivcev, ali force 1,5 G v količini 15 kg/ha (oba ob setvi v vrste) za zatiranje koruznega hrošča.

Prisotnost strune na naših njivah je odvisna od mnogih dejavnikov. Na nekaterih površinah lahko skoraj zagotovo vemo, da bodo strune prisotne. To so preorani travniki, pašniki, ter njive, ki že nekaj časa niso bile obdelane. Ličinke strun se pojavljajo tudi na njivah, kjer imamo v kolobarju občasno travno-deteljne mešanice, veliko žit, ter če so njive močno zapleveljene, zanemarjene. Najhitrejši način, da se prepričamo o prisotnosti strun, je posejana pšenica na nekaj mestih na globino 5 – 6 cm, kjer se zelo hitro pokažejo strune. Krompir lahko tudi razrežemo na polovice in zakopljemo v zemljo, s čimer ugotovimo prisotnost strun. Lahko naredimo nekaj izkopov v zemlji in ob prisotnosti strun le-te tudi najdemo. Šele nato se odločimo za kemično zatiranje. Strune obžirajo seme, korenine in pritlehne dele koruznih stebel. V sušnih obdobjih se napad strun običajno poveča, saj skušajo ličinke nadomestiti izgubljeno vlogo z izsesavanjem korenin.

Sovke se pri nas pojavljajo samo občasno. V mesecu maju in v začetku junija se zavrtajo v rastišče koruznih rastlin, jih

uničijo, ali močno zavrejo njihov razvoj. Uničevanje sovka je dokaj težavno, saj so v tleh in na »svetlo« pridejo šele v nočnem času. Največ lahko naredimo sami z intenzivnim obdelovanjem tal (propad gosenic) in strnišča se ne smejo zapleveliti.

Koruzna vešča je škodljivec, ki je bolj problematičen na Primorskem, v SV Sloveniji pa ne dela gospodarske škode. Pred tem škodljivcem se lahko branimo z dobrim in pravilnim kolobarjem, pravočasnim in globokim oranjem.

Proti koruznemu hrošču bomo najbolj učinkoviti, če bomo upoštevali najmanj dvoletni kolobar. Uporabimo lahko tudi zgoraj omenjeno ffs (force), ali pa v času naleta odraslega koruznega hrošča (ko nam služba za napovedovanje to sporoči) tretiramo koruzne rastline z registriranim ffs. To je v času, ko je koruza precej visoka (od 2 m dalje) in je pri nas to skoraj nemogoče izvesti. Tretiranje iz zraka je pri nas prepovedano, naprav, ki bi jih lahko tako visoko dvignili od tal, pa na žalost nimamo. Največ bomo naredili, če bomo upoštevali najmanj dvoletni kolobar.

Veliko uspeha.

Metka Barbarič, KGZS-zavod MS

**Občina Moravske Toplice, Kranjčeva ulica 3, 9226
Moravske Toplice obvešča vse zainteresirane
zobozdravnike, da namerava podeliti**

**koncesijo za opravljanje zobozdravstvene
dejavnosti odraslih v najetih prostorih
bivše zobozdravstvene ambulante v
Martjancih 35.**

Koncesija se bo pričela izvajati najkasneje v enem letu po podpisu pogodbe o koncesiji med koncesionarjem in koncedentom. Koncesijsko razmerje se bo sklenilo za nedoločen čas.

Dodatne informacije dobite pri tajnici občine Martini Vink Kranjec, elektronski naslov: martina.vink.kranjec@moravske-toplice.si.

Župan:
Alojz Glavač, l.r.

Redna letna skupščina Gasilske zveze

Moravske Toplice

PRED VELIKO NOVIH IZZIVOV

Potem, ko je Dušan Grof v začetku maja lani prevzel vodenje Občinske gasilske zveze, združenje vseh 27 prostovoljnih gasilskih društev delujočih v občini Moravske Toplice, se po manj kot letu dni že vidijo obrisi novega načina dela zveze.

Prvi in najpomembnejši dosežek se nanaša na spremembo tri leta stare kategorizacije (ta bo prinesla tudi spremenjeno financiranje delovanja društev). Potem, ko jo bo potrdil še župan, je ta v skoraj identični obliki, kot je veljala pred spremembo. S strani posebne komisije, ki je bila imenovana znotraj gasilske zveze, je bil izdelan predlog za novo kategorizacijo. Osnova za to so bili podatki, informacije in zaveze društev, podane na podlagi posebnega vprašalnika. Predlog je bil potrjen na nedavni skupščini, ter v taki obliki sedaj že posredovan tudi županu.

Kakor je bil na letni skupščini zveze v Martjancih prepričan Grof, so po natančnem pristopu (za kar je bila potrebna druga polovica lanskega leta), kompleksno in celovito rešili ta problem. Številna društva I. a kategorije so bila v podrejenem položaju, saj ob intervencijah niso smela posredovati samostojno, pač pa so morala počakati društvo višje kategorije. Prepričan je tudi, da bo na ta način transparentno tudi financiranje delovanja vseh gasilskih društev v občini, ter njihovo opravljanje javne gasilske službe.

Županu je po potrditvi na skupščini predlagano, da sta društvi II. kategorije le osrednje – Moravske Toplice, ter Sebeborci (ki bi bilo aktivirano v primeru potreb v večjem delu Goričkega), vsa ostala društva so razvrščena v I. kategorijo.

Spomnimo: po stari kategorizaciji Gasilske zveze Slovenije (GZS) je bilo 26 društev v I. kategoriji, le Moravske Toplice kot osrednje društvo je bilo v II. kategoriji. Po za marsikoga »sporni« spremembi kategorije društev, ki jo je izdelala občinska strokovna služba, je bilo zaradi premalo operativnih članov pred tremi leti kar 13 društev razvrščenih v I.a kategorijo, štiri v II. kategorijo, kamor je spadala tudi združena enota treh društev, le sedem jih je ostalo v I. kategoriji.

V obsežnem organizacijskem poročilu je predsednik

obžaloval, da zaradi premalo prijav na zvezi niso uspeli izvesti računalniškega tečaja za vodenje in vzdrževanje evidenc v programih VULKAN in SPIN, čeprav so za to imeli zagotovljena sredstva na podlagi javnega državnega razpisa, na katerem so bili uspešni. Napovedal je tudi, da bo na nivoju sektorjev in zveze v prihodnjih letih več poudarka operativnemu usposabljanju. V tem duhu naj bi pripravili že letošnje preglede v vseh društvih, kjer bo poudarek rokovanju gasilcev operativcev z razpoložljivo opremo in vozili, obenem pa tudi pregled orodjarn z opremo. Ni pa bil zadovoljen s tem, da vodstvo občine in občinski svet nista uslišala predlog zveze po povečanju sredstev za požarno varnost, zlasti zaradi večjih stroškov izobraževanj. Nekaj pomislov ima tudi na še vedno nezadostno enotnost znotraj zveze, tako posameznikov, kakor društev. »Vsi smo prostovoljci. Vsi želimo pomagati bližnjemu v nesreči. Pomagajmo si tudi med seboj!«, je bil njegov poziv. Je pa tudi prepričan, da ko bodo gasilci na tem področju sposobni narediti korak naprej, bodo lažje dosegali svoje cilje. Potem bodo še bolj sprejemljivi med ostalimi občani, lažje pa bodo pridobivali tudi mlade v svoje vrste.

V poslovnem poročilu je podpredsednik zveze Jože Lipaj, ki požrtvovalno opravlja tudi naloge tajnika, nadrobno opisal GZ Moravske Toplice, ki deluje od leta 1998. Iz 27. društev je vanjo vključenih 1.520 gasilcev: 127 pionirjev, 39 mladincev, 106 pripravnikov, 754 operativcev, 53 rezervistov, 212 veteranov, 181 prostovoljnih gasilcev, 9 simpatizerjev, 22 podpornih in 17 ostalih članov. V opisu operativnega delovanja zveze v minulem letu je ob tekočih aktivnostih – izobraževanjih, usposabljanjih, taboru za

mlade gasilce, pregledih društev, sektorskih, občinskih in regijskih tekmovanj,... poveljnik Jože Čarni še izpostavil, da je bilo lani v občini 14 požarov. Največ jih je bilo v naravi, dva notranja požara, požar garaže, ter požar hiše. Sklenil z mislijo, da je gasilstvo v občini staro že več kot 120 let, kar dokazuje, da je gasilska organizacija edina, ki tako dolgo zdrži. Prav zaradi tega moramo za negovanje plemenitih vrednot skrbeti tudi v prihodnje.

Po vseh ostalih poročilih so v razpravi, zlasti pod točko sprejema novega statuta zveze, predstavniki društev sprejeli sklep, da na predloženi osnutek v treh tednih podajo pisne pripombe, ter ga v edini točki dnevnega reda obravnavajo in sprejmejo na izredni skupščini konec aprila, ali v začetku maja. Očitki nekaterih posameznikov so bili zlasti glede vsebine statuta, ki da je formuliran na način, kot bi bile članice zveze profesionalna društva, ne pa organizacije, ki so ves čas doslej (in bodo tudi v prihodnje) delovale na prostovoljni osnovi. Zato ne bi smele biti podvržene vsem zakonom, ki društva »bombardirajo z leve in desne«. Očitki so bili tudi glede obveznih zdravniških pregledov operativcev, ki naj bi bili nepotrebni strošek, ki bremeni občinski proračun.

Tudi vabljeni gostje – Ernest Eöry (častni predsednik Gasilske zveze Slovenije), Bogdan Šajnovič (predsednik gasilskega regijskega sveta za Pomurje), Štefan Barbarič (predsednik GZ Mestne občine Murska Sobota), Štefan Jančarič (poveljnik občinskega Štaba CZ), so menili, da si je novi predsednik z obstoječim predsedstvom in poveljstvom delo ambiciozno zastavil, ter ga s skupnimi močmi vseh tudi uspešno realiziral. Težave gasilcev z zakonodajo naj bi bila stalnica, s katero se bodo morali v vseh sredinah sprizniti.

Na ravni občine najpomembnejši vabljeni gost – župan Alojz Glavač je zbranim pojasnil, da sredstev za gasilstvo niso zmanjševali in bodo v enaki višini ostala tudi letos. Z vsemi društvi se je lani podpisala individualna pogodba o opravljanju javne gasilske službe. Občina njihovo delovanje v skladu s sprejetimi kriteriji tudi financira. Sicer pa je pojasnil, da je iz občinskega proračuna posredno za gasilstvo in zagotavljanje požarnega varstva v občini namenjeno veliko več. Denimo za vzdrževanje vaško – gasilskih domov, obletnice in različne pridobitve društev,...V imenu občanov se je gasilcem zahvalil za njihovo prostovoljno delo in poslanstvo, ki ga opravljajo.

Potem, ko se je morala zveza pred štirimi leti izseliti iz stavbe občinske uprave, si je ta prostor uredila v gasilskem domu v Moravskih Toplicah. Mesto je postalo z leti pretesno, zlasti za hrambo in ureditev arhiva, ter drugega materiala – prostore pa so si tudi delili s tamkajšnjo krajevno skupnostjo. Zaradi tega se je vodstvo zveze po predhodnem izboru med tremi lokacijami odločilo za okrog 30 m² veliko pisarno v vaško – gasilskem domu v Martjancih.

S prerezom traku jo je predsednik Dušan Grof simbolično odprl po skupščini, čeprav aktivnosti na novi lokaciji zveze potekajo že od konca letošnjega januarja. »S tem smo občutno zmanjšali tudi stroške delovanja zveze, saj je uporaba sobe brezplačna. Za to se Krajevni skupnosti Martjanci iskreno zahvaljujem.«, je še dejal Grof.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV MORAVSKE TOPLICE **ZBOR ČLANOV DRUŠTVA**

Člani Društva upokojencev (DU) Moravske Toplice so se 15. marca zbrali na zboru članov v Andrejcih. Na zboru so dali glavni poudarek pregledu opravljenega dela v minulem obdobju in predvsem nalogam za v prihodnje. Prebivalstvo v naši občini se stara, tako kot drugod v Pomurju in v Sloveniji in prav zaradi tega je potrebno vključiti čim več novih članov v naše društvo, saj je le – to namenjeno druženju članov.

V programu dela za leto 2012 so si zadali vsestransko skrb za svoje člane, predvsem tudi ob pričakovanju znižanja življenjske ravni svojih članov in članic. Svoje člane že sedaj obiskujejo v primeru težje bolezni, ob koncu leta pa tudi vse jubilate in bolne člane. Obiskujejo tudi tiste, ki živijo v različnih domovih za starejše in s temi aktivnostmi bodo nadaljevali še bolj intenzivno. Za bolj vitalne člane predvidevajo organizacijo treh izletov, organizirali bodo piknik članov v mesecu maju, letno srečanje članov v mesecu septembru, ter martinovanje. Vse to je namenjeno druženju članov in pridobivanju predlogov o delu DU Moravske Toplice. Naša občina zajema široko območje in na njem deluje tudi DU, ki ima v vsaki vasi svojega poverjenika, kot organizacijska oblika vodenja pa deluje upravni odbor. Razpisali bodo natečaj »Moj dom lep in urejen« za člane društva upokojencev in izvedli ocenjevanje, ter trem domačijam podelili priznanja ob občinskem prazniku občine Moravske Toplice. Na športnem področju bodo aktivne šahovska sekcija in pikado, pripravili bodo tudi pohod za spoznavanje krajev občine Moravske Toplice v mesecu juniju v Prosenjakovcih.

Društvo upokojencev goji tudi kulturno dejavnost, predvsem z dejavnostjo pevskega zbora Marjetice, ki nastopa na vseh večjih prireditvah v občini in na prireditvah DU Moravske Toplice. V planu dela so predvideli tudi izvedbo kulturnih večerov. Organizirana je zabavna skupina Zvonček, ter humoristična skupina Klara in Bara.

Prisotne je pozdravil tudi župan občine Moravske Toplice in delo društva upokojencev ocenil kot uspešno, saj s svojo aktivnostjo pokrivajo več dejavnosti, ter vključujejo veliko število članstva.

Spregovoril je tudi podžupan g. Geza Džuban, ki je skupaj s predsednikom DU M. Toplice g. Rajkom Janičem podelil priznanja upokojencem.

DU Moravske Toplice je uspešno uresničilo program dela v letu 2011 in upajo, da bodo enako aktivni in uspešni tudi v letu 2012.

Irena Ferencek

VELIKONOČNA RAZSTAVA

Društvo upokojencev občine Moravske Toplice je med 5. in 6. aprilom 2012 v hotelu Vivat pripravilo razstavo pirhov, ročnih del in domačih dobrot, kjer so si obiskovalci lahko ogledali številne izvirne velikonočne izdelke in tradicionalne velikonočne dobrote (v čebulnem listu obarvani pirhi, praskani pirhi, potice, pereci, velikonočni zajčki iz testa), ter številne druge dobrote. Članice rokodelske sekcije DU so ob velikonočnih izdelkih in dobrotah razstavile tudi ročne izdelke, ki so jih ustvarile v zimskih večerih.

Ker so bili razstavljeni izdelki in dobrote prava paša za oči in tudi sladka skušnjava za množico obiskovalcev, soorganizatorji razstavo podaljšali do 7. aprila.

V.S.

Tudi tokrat so se člani društva Moravske Toplice, to predvsem velja za nežnejši spol, pod vodstvom neumornega predsednika Rajka Janjiča, izkazali z nabiro velikonočnih dobrot.

KRAJEVNA SKUPNOST NORŠINCI OBVESTILO O SPREMLJANJU MANGANA IN METABOLITOV S-METOLAKLORA NA VODOVODNEM SISTEMU NORŠINCI OD 2007 DO 2011

Obveščamo vas o spremljanju mangana, metolaklor - ESA in metolaklor - OXA na vodovodnem sistemu NORŠINCI.

Tabela 1: VSEBNOSTI MANGANA V VAŠKEM VODOVODU NORŠINCI (izraženo v mg/l, normativ – 50 µg/l NO₃)

Mesto odvzema	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sept	okt	nov	dec
Omrežje 2007				590	190			77			220	
Omrežje 2008			270	510	400		190	160			210	
Omrežje 2009		250		140				50			110	
Omrežje 2010				31	370	320	230	100	210	100	200	120
Omrežje 2011		150		52				58				470

*M: vzorec vzet v okviru državnega monitoringa

Zaradi pojava visokih koncentracij mangana v vodi VV Noršinci, se od leta 2001 izvaja spremljanje tega parametra. V strokovnem mnenju št. 15/78-2001 z dne 10.08.2001 so nam priporočali čimprejšnjo priključitev na drugi ustrezeni vodni vir oz. vodovod, do takrat pa laboratorijske kontrole mangana na omrežju.

Občina Moravske toplice predvideva čimprejšnjo priključitev na novi vodni vir (Pomurski vodovod – vsi v KS Noršinci upajo, da se bo to čim prej zgodilo).

Krajevna skupnost Noršinci je zaradi ugotovljene vsebnosti mangana v pitni vodi zaprosila ZZV Maribor za izdelavo ocene tveganja za zdravje ljudi. Ocena je bila izdelana decembra 2009, kjer je bilo zapisano, da se (glede na do sedaj znane toksikološke podatke o vplivu mangana na zdravje ljudi, ter glede na razpoložljive podatke o koncentracijah teh spojin v pitni vodi VV Noršinci) ocenjuje, da izmerjene koncentracije na pipi uporabnika in posledični vnosi v organizem v primeru oskrbe s pitno vodo na območju, ki ga oskrbuje upravljavec KS Noršinci, lahko predstavljajo tveganja za zdravje ljudi, predvsem majhnih otrok in dojenčkov, saj vnos, ob upoštevanju srednje vrednosti izmerjenih koncentracij na pipi uporabnika in izračunu vnosa mangana preko vode v skladu z metodologijo WHO, preseže 20 % TDI, medtem ko so akutni toksični učinki mangana malo verjetni.

Zato se priporoča čimprejšnje zmanjšanje vsebnosti mangana na pipi uporabnika na vrednosti določene s Pravilnikom o pitni vodi, da bi s tem preprečili dolgoročno tveganje za zdravje uporabnikov pitne vode. Ker vsebnosti mangana v vodi predstavljajo tveganje za dojenčke in majhne otroke, so deležni nadomestne oskrbe s pitno vodo (delitev vode v plastenkah).

Zmanjševanja mangana v pitni vodi se izvaja z izpiranjem vodovodnega omrežja, katerega izvaja podjetje Čista narava d.o.o..

Izpiranje vodovodnega omrežja se izvaja med 15. in 20. v mesecu. Opravljajo se analize vode na določanje vsebnosti mangana, kjer ugotavljamo, da koncentracije le – tega upadajo.

Izpiranje omrežja se bo nadaljevalo tudi v letu 2012, dokler se oskrba s pitno vodo ne bo uredila v smislu priključitve na drugi ustrezeni vodni vir, oz. vodovod.

Tabela 2: VSEBNOSTI METOLAKLORA – ESA V VAŠKEM VODOVODU NORŠINCI (izraženo v mg/l) (normativ 0.1 mg/l)

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec
2008											1,2 M*	
2009						1,50					1,4	
2009 M					1,4							
2010	1,4									1,1		
2010 M						1,5						
2011		0,59								0,62		

*M: vzorec vzet v okviru državnega monitoringa

Tabela 3: VSEBNOSTI METOLAKLORA – OXA V VAŠKEM VODOVODU NORŠINCI (izraženo v mg/l) (normativ 0.1 mg/l)

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec
2008											0,13 M*	
2009						0,18					0,08	
2009 M					0,16							
2010	0,08									0,08		
2010 M						0,15						
2011		0,05								0,08		

*M: vzorec vzet v okviru državnega monitoringa

Krajevna skupnost Noršinci je zaradi ugotovljene vsebnosti metabolitov S-metolaklora v pitni vodi zaprosila ZZV Maribor za izdelavo ocene tveganja za zdravje ljudi. Ocena je bila izdelana 29.06.2009, kjer je bilo zapisano da, se glede na do sedaj znane toksikološke podatke o vplivu metolaklora, S - metolaklora in metabolitov metolaklora ESA in metolaklora OXA na zdravje ljudi ter glede na razpoložljive podatke o koncentracijah teh spojin v pitni vodi VV Noršinci, ocenjuje, da izmerjene koncentracije na pipi uporabnika in posledični vnosi v organizem v primeru oskrbe s pitno vodo na območju, ki ga oskrbuje upravljavec KS Noršinci, ne predstavljajo tveganja za zdravje ljudi, vključno z malimi otroci in dojenčki, in s tem pomembnega javno zdravstvenega problema, saj vnos, ob upoštevanju najvišjih izmerjenih koncentracij na pipi uporabnika in izračunu vnosa metolaklora, S- metolaklora in metabolitov metolaklora ESA in metolaklora OXA preko vode v skladu z metodologijo WHO, ne preseže 10 % TDI za osnovno spojino.

Porabnike pitne vode Krajevna skupnost obvešča o kvaliteti pitne vode na krajevno običajen način preko oglasne table in občinskega glasila Lipnica.

KS Noršinci upošteva predlagane ukrepe s strani Inštituta za varovanje zdravja RS in o kvaliteti vode v vodnem zajetju obvešča vse pristojne službe. (ZZV Murska Sobota, ZIRS, OE Murska Sobota, Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, OE M. Sobota, Inštitut za varovanje zdravja RS Oddelek za ekologijo v Ljubljani)

Izvajajo in plačujejo se vse potrebne analize s katerimi pa kvalitete vode ne moremo izboljšati.

Pričakujemo in zahtevamo, da se naredi vse potrebno, da vsi dobimo kvalitetno in čisto pitno vodo.

To pa je v tem trenutku predvsem naloga občine Moravske Toplice.

Jozica Goričanec, dipl.san.ing., ZZV Murska Sobota in
Tomaž Lopert, predsednik sveta KS Noršinci

UPORABNIKOM VODOVODNEGA SISTEMA PROSENJAKOVCI

POROČILO O NADZORU NA VODOOSKRBNEM SISTEMU VODOVODA PROSENJAKOVCI V LETU 2011

Poročilo je pripravljeno v skrajšani obliki v skladu s Pravilnikom o pitni vodi, ki v 34. členu določa, da mora upravljavec najmanj enkrat letno uporabnike obvestiti o kvaliteti pitne vode.

Vrtina je zgrajena v naselju Prosenjakovci, kjer se tudi nahaja vodohram, ki je vkopan v zemljo. Omrežje je zgrajeno iz vodo-
vodnih PEHD cevi. Pipa za odvzem vzorcev na omrežju je instalirana v hišici zajetja. Omrežje v Prosenjakovcih je bilo zgrajeno leta 2002, v Pordašincih in Motvarjevcih leta 2003, v Selu in Fokovcih 2004-2009 in Čikečka vas 2006. Omrežje je ustrezno. Sestavljajo ga PEHD cevi različnih prereзов in dveh (2) črpališč za dvig tlaka v Prosenjakovcih (pri vodohranu in karavli), eno (1) črpališče v Čikečki vasi, dve (2) črpališči v Selu, eno (1) črpališče v Fokovcih.

Vodovod oskrbuje naselja Prosenjakovci (194), Pordašinci (56), Motvarjevci (211), Selo (262), Fokovci (218), Čikečka vas (101). Število prebivalcev, ki jih oskrbuje vodooskrbni sistem: 1100. Na področju vodooskrbnega sistema je brez priključka okrog 100 ljudi.

V letu 2011 je bilo v okviru notranjega nadzora odvzetih 17 vzorcev za mikrobiološka preskušanja in 4 vzorci za kemijska preskušanja. 4 odvzeti vzorci za mikrobiološka preskušanja so bili neskladni s Pravilnikom o pitni vodi (Ur.l. RS št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06 in 25/09), in sicer 1 vzorec zaradi prisotnosti koliformnih bakterij in 3 vzorci zaradi prisotnosti povečanega števila kolonij pri 37 °C (MO37°C). Ukrep ob ugotovljeni neskladnosti mikrobioloških preskušanj se je opravil z izvedbo dodatnega izpiranje vodovodnega omrežja.

Vzorci odvzeti za kemijska preskušanja so bili skladni s Pravilnikom o pitni vodi (Ur.l. RS št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06 in 25/09).

V okviru državnega monitoringa so bili v lanskem letu odvzeti 4 vzorci pitne vode za redna mikrobiološka preskušanja in 2 vzorca za občasna mikrobiološka preskušanja ter 4 vzorci za redna kemijska preskušanja in 2 vzorca za občasna kemijska preskušanja. Dva odvzeta vzorca za redna mikrobiološka preskušanja sta bila neskladna s Pravilnikom o pitni vodi (Ur.l. RS št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06 in 25/09) in sicer zaradi prisotnosti koliformnih bakterij in povečanega št. kolonij pri 37 °C (MO37°C). Vzorci za občasna mikrobiološka preskušanja in kemijska preskušanja so bili skladni s Pravilnikom o pitni vodi (Ur.l. RS št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06 in 25/09). Omenjeni kemični parametri se bodo v letu 2012 še naprej spremljali.

Podrobnejše poročilo o kvaliteti pitne vode za leto 2011, si lahko pogledate na spletni strani upravljalca (www.cista-narava.net).

Direktor:
ŠROK Branko, inž.grad.

PRAVILNO RAVNANJE Z BIOLOŠKIMI ODPADKI

Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (UL RS št. 39/10, 17.05.2010) predpisuje za gospodinjstva od 1. julija 2011 naprej strogo ločevanje biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada od ostalih komunalnih odpadkov. Ista uredba zavezuje tudi nosilce gostinske dejavnosti na področju kuhinjskih odpadkov. Z udejanjanjem navedenega predpisa bomo prispevali k doseganju okoljskih ciljev, h katerim se je zavezala Slovenija ob vstopu v Evropsko unijo.

Oddaja kuhinjskih odpadkov iz gostinstva samo pooblaščenemu zbiralcu

Povzročitelj kuhinjskih odpadkov iz gostinstva mora ne glede na kraj razdelitve obrokov zagotoviti, da se vsi kuhinjski odpadki, ki nastanejo pri pripravi hrane, in ostanki, ki nastanejo po zaužitju obrokov na kraju njihove razdelitve, zbirajo ločeno od drugih odpadkov in pred oddajo pooblaščenemu zbiralcu začasno shranjujejo v za to namenjenem zabojniku ali posodi v skladu s predpisi, ki urejajo higieno živil.

Kuhinjske odpadke je PREPOVEDANO MEŠATI z drugimi odpadki (npr. z mešanimi komunalnimi odpadki in drugimi ločeno zbranimi frakcijami, vključno z zelenim vrtnim odpadom), če je zaradi mešanja onemogočena njihova predelava v skladu s predpisom, ki ureja obdelavo biološko razgradljivih odpadkov. Prav tako jih je **PREPOVEDANO rezati, drobiti ali MLETI ter redčiti z namenom, da se z odpadno vodo odvajajo v javno kanalizacijo**, greznice, nepretočne greznice ali neposredno v vode.

Tudi povzročitelji bioloških odpadkov iz gospodinjstev imajo zakonske obveznosti

Povzročitelj odpadkov iz gospodinjstva mora hišno kompostirati kuhinjske odpadke in zeleni vrtni odpad v hišnem kompostniku. Tisti, ki ne kompostira kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada sam, mora te odpadke prepuščati izvajalcu javne službe proti plačilu v posebnem zabojniku na način, določen s predpisi lokalne skupnosti. S kompostiranjem nastane polnovredni humus, ki ga lahko koristno uporabite na domačem vrtu, cvetlični gredici, sadovnjaku ali v vinogradu.

Povzročitelj odpadkov iz gospodinjstva mora lastne kuhinjske odpadke in zeleni vrtni odpad do hišnega kompostiranja ali prepustitve izvajalcu javne službe hraniti ločeno, tako da se ne mešajo z drugimi odpadki in jih je možno hišno kompostirati ali predelati v skladu s predpisom, ki ureja obdelavo biološko razgradljivih odpadkov. **MEŠANJE KUHINJSKIH ODPAVKOV IZ GOSPODINJSTVA IN ZELENEGA VRTNEGA ODPAKA Z DRUGIMI KOMUNALNIMI ODPAKI JE PREPOVEDANO!**

Postavitev hišnega kompostnika

Za postavitev hišnega kompostnika na vrtu izberemo polsenčen ali senčen prostor, zavarovan pred vetrom in lahko dostopen. Hišni kompostnik naj ima neposre-

den stik s tlemi in naj bo z vseh strani primerno prezračen. Postavi se ga tako, da ne povzroča motenj (npr. smradu) na sosednjih zemljiščih. Ta osnovna pravila so primerna za vse običajne sisteme, ne glede na to ali so odprti iz lesa (ali žičnati), ali pa plastični zaprti hišni kompostniki.

Tehnika pravilnega hišnega kompostiranja

Hišni kompostnik mora imeti neposreden stik s tlemi. Osnovna plast zdrobljenih vej poskrbi za dobro zračenje od spodaj in preprečuje zastajanje vode. Za optimalen razkrojni proces je pomembna zadostna ponudba kisika, ki jo dosežemo tako, da se suhi strukturni material (veje in zeleni obrez) in vlažni nestrukturni material (trava, kuhinjski odpadki) vedno med seboj mešajo. Kuhinjske odpadke in ostanke hrane je potrebno takoj prekriati z listjem, zemljo, travo ali rahlo zagrebsti, da preprečimo neprijetne vonjave in ne privabljamo neželenih gostov (kot so podgane ali ptiči). V procesu razgradnje, ki poteka pri 50°C - 60°C, mikroorganizmi, bakterije in glive proizvajajo humus in hranilne snovi, za kar potrebujejo določeno vlago. V času daljše poletne suše je priporočljivo vlaženje kompostnega kupa. Ko je hišni kompostnik poln (oziroma po približno pol leta), njegovo vsebino preložimo. S tem ga prezračimo in pospešimo razkroj. Dozorel kompost presejemo s sitom z odprtinami 15 do 20 mm, preostanek uporabimo za nadaljnji razkroj kot strukturni material.

Kaj sodi med odpadke, primerne za kompostiranje?

Zeleni vrtni odpad, zlasti:

- odpadno vejevje,
- trava,
- listje,
- stara zemlja lončnic,
- rože,
- plevel,
- gnilo sadje,
- stelja malih rastlinojedih živali,
- lesni pepel.

Kuhinjski odpadki, zlasti:

- zelenjavni in sadni odpadki vseh vrst,
- jajčne lupine,
- kavna usedlina,
- filter vrečke,
- pokvarjeni prehranski izdelki brez embalaže,
- kuhani ostanki hrane, ki niso v tekočem stanju,
- papirnati robčki, brisače in papirnate vrečke.

ODVOZ KOSOVNIH ODPADKOV NA KLIC

Kosovni odpadki nastajajo v gospodinjstvih vse leto, zaradi svoje velikosti, oblike in teže pa niso primerni za oddajo v zabojnik za ostale odpadke.

Kaj sodi med kosovne odpadke?

- oblazinjeno pohištvo (fotelj, dvosed, trosed...)
- vzmetnice, preproge
- leseno in stavbno pohištvo (miza, stol, postelja, omara, okna, vrata...)
- sanitarna oprema (umivalnik, wc školjka, bide, kopalna kad, tuš kad in kabina...)

- kovinski predmeti (pomivalno korito, radiator, stojalo za perilo, karnisa, otroški voziček, okovje, nosilci...)
- športna oprema (smuči, jadrna deska, kolo...)
- večji kosi različnih posod
- večji leseni, kovinski in plastični predmeti
- ostali kosovni odpadki (vrtna oprema, igrala...)

Občani imajo možnost brezplačne sprotne oddaje kosovnih odpadkov vzbirnem centru za ločeno zbiranje frakcij, doslej pa so jih lahko oddajali tudi v času organiziranih akcij zbiranja kosovnih odpadkov 1-2x letno.

Z letošnjim letom uvajamo novost na tem področju. Občani, ki so vključeni v organiziran odvoz mešanih komunalnih odpadkov, bodo lahko brezplačno naročili 1x letno odvoz kosovnih odpadkov do 2 m³. Stroške krije občina do uveljavitve novega standarda ravnanja z odpadki.

Naročilo odvoza kosovnih odpadkov v individualnih stanovanjskih hišah

Odvoz kosovnih odpadkov v individualnih stanovanjskih hišah bomo opravili na osnovi pisnega naročila. Naročilnica je objavljena na spletni strani našega podjetja (www.saubermacher-komunala.si) in občine, dobili pa jo boste lahko tudi na sedežu našega podjetja Noršinska ulica 12, Murska Sobota, sedežu občine in blagajnah podjetja Komunala v Murski Soboti. Izpolnjen obrazec pošljete po pošti na sedež podjetja Saubermacher-Komunala Murska Sobota d.o.o., e-naslov info@saubermacher-komunala.si, ali po faksu (02/526-84-41). Po prejemu naročila bomo, najpozneje v 14 koledarskih dneh, izvedli odvoz naročenih kosovnih odpadkov ter električne in elektronske opreme (televizorji, monitorji, pralni stroji, pomivalni stroji, hladilniki, štedilniki, sesalci, brivski aparati, telefoni, fotoaparati, kamere, računalniki, vrtalniki, hladilniki, zamrzovalniki, ...). O datumu odvoza vas bomo obvestili pisno ali telefonsko najpozneje 3 dni prej. Ob oddaji odpadkov je obvezna prisotnost naročnika ali njegovega predstavnika. Če je količina kosovnih odpadkov večja od 2 m³ oz. bo naročenih več odvozov letno kot to določa pogodba z občino, se ta storitev zaračuna povzročitelju odpadkov v skladu z veljavnim cenikom podjetja. Neizkoriščenih naročilnic ni mogoče prenesti v prihodnje leto.

Prevzem mešanih komunalnih odpadkov, bioloških odpadkov, tekstila, gum, azbestnih ter drugih nevarnih in posebnih odpadkov, embalaže in gradbenih odpadkov ni sestavni del zbiranja kosovnih odpadkov!

Z uvedbo novega načina zbiranja kosovnih odpadkov bo storitev postala povzročiteljem odpadkov prijaznejša. Pozabite lahko na:

- večmesečno skladiščenje kosovnih odpadkov,
- dvigovanje težkih bremen, saj bomo z vozilom prišli na vaše dvorišče,
- nevarnosti, ki so vas ogrožale zaradi nepooblaščenega prevzema tovrstnih odpadkov v času akcij zbiranja kosovnih odpadkov,
- hrup v nočnih urah v času akcij zbiranja kosovnih odpadkov...

Že več kot 20 let vam nudimo storitve korak pred časom ter skupaj z vašim partnerskim in odgovornim ravnanjem ustvarjamo zdravo okolje. Naj bo tudi tokrat tako.

NAROČILO ODVOZA KOSOVNIH ODPADKOV IZ INDIVIDUALNIH STANOVANJSKIH HIŠ V LETU 2012

Šifra odjemnega mesta*: _____ Naslov odjemnega mesta*: _____

Ime in priimek*:	
Naslov*:	
Pošta*:	
Telefon*:	
E-pošta:	
Datum naročila*:	
Opombe:	

*polja, ki morajo biti obvezno izpolnjena

V spodnji tabeli navedite količino posamezne vrste kosovnih odpadkov.

Vsako gospodinjstvo ima pravico do brezplačnega odvoza do 2m³ kosovnih odpadkov. Če je količina večja od 2m³ oz. gre za več odvozov letno kot to določa občinski odlok, se le-to zaračuna v skladu z veljavnim cenikom podjetja.

Kosovni odpadki za odvoz (ustrezno izpolnite in obkrožite ali dopišite):

☐	kos	oblazinjeno pohištvo (fotelj, dvosed, trosed... _____)
☐	kos	vzmetnica (dvojna, enojna, otroška), preproga
☐	kos	leseno in stavbno pohištvo (miza; stol; postelja – dvojno ležišče, enojno ležišče, otroška; omara – enodelna, dvodelna, trodelna, nočna komoda; okna; vrata... _____)
☐	kos	sanitarna oprema (umivalnik, wc školjka, bide, kopalna kad, tuš kad, tuš kabina... _____)
☐	kos	kovinski predmeti (pomivalno korito, radiator, stojalo za perilo, karnisa, otroški voziček, okovje, nosilci... _____)
☐	kos	gospodinjski aparati (pralni stroj, pomivalni stroj, štedilnik, sesalnik, likalnik, brivski aparat, telefon, računalnik, vrtalnik, radijski sprejemnik... _____)
☐	kos	hladilno-zamrzovalni aparati (velike hladilne naprave, hladilnik, zamrzovalnik, klimatska naprava, oprema za zračenje... _____)
☐	kos	televizorji, monitorji
☐	kos	športni rekviziti (smuči, jadralna deska, kolo... _____)
☐	kos	svetila, senčila
☐	kos	ostali kosovni odpadki (vrtna oprema, igrače... _____)
☐	kos	drugo (opišite): _____.

Izpolnjen obrazec nam pošljite po pošti na sedež našega podjetja, na elektronski naslov ali po faksu.

Saubermacher - Komunala Murska Sobota d.o.o.
Noršinska ulica 12, 9000 Murska Sobota
Faks: 02/526 84 41; E: info@saubermacher-komunala.si

Podpis naročnika: _____

Po prejemu naročilnice bomo najpozneje v roku 14 koledarskih dni izvedli odvoz naročenih kosovnih odpadkov. O odvozu vas bomo pisno ali telefonsko obvestili najpozneje 3 dni pred samim odvozom. Ob odvozu je obvezna prisotnost predstavnika naročnika.

Datum odvoza: _____

Ime in priimek osebe prisotne ob odvozu: _____

Podpis prevzemnika odpadkov: _____

Podpis osebe prisotne ob odvozu: _____

LOVSKA DRUŽINA PROSENJAKOVCI

Na obronkih Goričkega, v občini Moravske Toplice, ob državni meji z Republiko Madžarsko, upravljamo z loviščem člani lovske družine (LD) Prosenjakovci. Ta je bila ustanovljena 20. avgusta 1946, 15. septembra istega leta pa tudi LD Fokovci. Člani obeh lovskih družin sta se leta 1963 združili v enotno lovsko družino Prosenjakovci.

V 66. letih delovanja LD je bilo v njo vključenih 110 članov – veliko od teh je žal že pokojnih. Tudi njim gre zasluga za današnje uspehe in spoštovanje, ki ga lovška družina uživa med prebivalstvom.

Članstvo v naši LD je zelo heterogeno po nacionalni in verski pripadnosti. Ne glede na nacionalno, socialno, ter izobrazbeno strukturo delujemo strpno, v sožitju, ter spoštljivo. V odnosu do narave spoštujemo načelo trajnostne rabe narave. Kar pomeni, da iz narave jemljemo le toliko, da ne ogrozimo naslednjih generacij.

Člani LD svoj prosti čas vlagamo v njen razvoj, ohranjanje narave, za dobre medsebojne odnose z vsemi uporabniki prostora in prebivalci, ki prebivajo na našem območju, ter z lastniki kmetijskih zemljišč in pridelovalci kmetijskih kultur. Lovci kot naravovarstveniki zato zagovarjamo sonaravno kmetovanje in trajnostno rabo gozdov.

Z lovskim turizmom tujcem prikazujemo našo neokrnjeno naravo in s tem promoviramo naš kraj, občino in tu živče krajanje. Naši gosti prenočujejo v občini Moravske Toplice in si ogledujejo kulturne in zgodovinske znamenitosti naše prelepe pokrajine.

LD organizira lovske tabore za osnovnošolske učence, katerih se udeležujejo učenci osnovnih šol Prosenjakovci, Dobrovnik, Lendava, Turnišče, Rogašovci, ter Cankova. Tabora se udeležujejo tudi učenci Madžarske narodnosti.

Cilj tabora je, da učenci spoznavajo naravo in njene zakonitosti. Opazujejo divjad, njihove življenjske navade in potrebe. Poudarek je na trajnostni rabi narave. Ugodni življenjski pogoji za divjad so pomembni tudi za človeka – če preživi divjad, bo preživel tudi človek.

Odlično sodelujemo z Dvojezično osnovno šolo Prosenjakovci, kakor tudi s prostovoljnimi gasilskimi društvi našega območja.

Sodelovanje s tu živčim prebivalstvom se odraža tudi v korišćenju našega lovskega doma in objektov z njegovo okolico, katere za družabna srečanja in razne druge priložnosti koristijo tudi druga društva in organizacije (Društvo upokojencev občine Moravske Toplice, gasilsko društvo Prosenjakovci, vrtec Prosenjakovci, Dvojezična osnovna šola Prosenjakovci, ...). LD ima s svojimi donacijami posluh tudi do ostalih društev na našem območju.

Sedanje lovišče je določila Vlada Republike Slovenije z Odlokom o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 128/04) s šifro 0820 – lovišče Prosenjakovci, katero spada v Pomursko lovsko – upravljavsko območje in ima skupno površino 5.465 ha. Konfiguracija terena je gričevnata, ter več kot 50% poraščena z mešanimi gozdovi in grmičevjem.

S koncesijsko pogodbo št. 014-245/2009/1 z dne 19. 6. 2009 nam je bilo zaupano in dano v uporabo lovišče Prosenjakovci, za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v lovišču, za dobo 20 let.

Zakon o divjadi in lovstvo (v nadaljevanju ZDLov-1) in Koncesijska pogodba določata stroge pogoje, katere mora koncesionar ves čas pogodbe izpolnjevati. ZDLov-1 namenja svoj IX. del za preprečevanje in povračilo škode od in na divjadi, ki je zelo pomembno za naše lovišče. Smo namreč med lovskimi družinami, ki v Sloveniji plačujejo največje odškodnine.

Zakon v svojem 53. členu določa, da mora fizična ali pravna oseba, ki ji divjad lahko povzroči škodo, na primeren način (kot dober gospodar) narediti vse potrebno, da obvaruje svoje premoženje pred nastankom škode. Na to določbo večina pridelovalcev kmetijskih kultur pozablja, ali je celo ne pozna. Imeli smo primere, da je imetnik posejal koruzo in nam sporočil: »Tam jo imate in jo pazite!«

Večina pridelovalcev kmetijskih kultur je vključena v integralno pridelavo in so tudi dobitniki subvencij. V nekaterih primerih obdelovalno površino preorjejo do skrajne meje gozda ali potoka, tako da lahko divjad neovirano vstopa v pridelek. LD pa po Zakonu odgovarja za nastalo škodo.

Občasno se pojavljajo tudi pripombe glede višine odškodnine. Praksa v naši LD je, da se držimo povprečne cene pridelka tekočega leta, kar je ugodnejše za pridelovalca. Zakon v prvi točki 53. člena nalaga, da se škoda obračuna po tržni odkupni ceni iz preteklega leta, ki ga objavi Statistični urad RS z revolorizacijo v višini letne inflacije, kar je za pridelovalca manj ugodno.

Škodo je potrebno prijaviti upravljavcu lovišča, nakar si jo leta skupaj z oškodovancem ogleda. V roku osmih dni se zatem sporazumeta o višini odškodnine. LD Prosenjakovci je med tistimi v državi, ki plačuje največjo koncesijsko dajatev. Ta je za leto 2011 znašala kar 3.694,83 EUR.

V LD bi bili veseli novih članov, ki bi se nam pridružili, saj smo odprta lovška družina.

Zavedati se moramo, da se narave ne da podrediti. Človek si zaradi svojih interesov prizadeva podrediti naravo in okolje. Pri ter večina ne pozna nobenih meja. Skozi zgodovino je človek jemal in ropal naravo toliko, kolikor je zmogel in ne, kolikor bi smel.

Zaključil bom z mislijo Nobelovega nagrajenca Alberta Schweitzerja, ki pravi: »Človek zaradi svoje narave, to je potrebe po hrani, ne izključuje uničenja drugega življenja; kajti človek je povezan v prehranjevalni verigi. Ljudje smo krivi za smrt drugih že samo zato, ker živimo. Pri tem je skoraj vseeno, če jemo zelenjavo ali meso.«

Ludvik Rituper,
predsednik LD Prosenjakovci

PÁRTOSFALVI VADÁSZEGYLET

Az 1946. augusztus 20-án megalakult pártosfalvi vadászegylet, illetve az ugyanabban az évben, szeptember 15-én megalakult fokovci vadászegylet tagjai a Goričko peremén, a Moravske Toplice községben, a szlovén-magyar határ mentén lévő vadászterülettel gazdálkodnak. A két vadászegylet tagjai 1963-ban, a pártosfalvi vadászegyletbe egyesültek.

A vadászegylet működésének 66 évében ennek összesen 110 tagja volt, sokan közül, sajnos, már az örök vadászmezőket járják. Nekik is köszönhetők a mai sikerek és az a megbecsülés, amelyet a vadászegylet a lakosság körében élvez.

Vadászegyletünk tagsága, mind nemzeti, mind vallási hovatartozás szerint, igencsak heterogén, azonban tekintet nélkül a nemzeti, társadalmi, képzettségi vagy világnézeti hovatartozásra, egymást tisztelve élünk és dolgozunk együtt. A természetet illetően ennek fenntartható használati elvét követjük, ami azt jelenti, hogy csak annyit veszünk el belőle, amivel nem veszélyeztetjük a jövő nemzedékek igényeit.

Vadászegyletünk tagjai az egylet fejlesztésébe, a természetvédelembe, a terület egyéb felhasználóival és a lakossággal ápoló jó kapcsolatokba fektetjük szabadidőnket, valamint a térség mezőgazdasági tulajdonosaival és termelőivel való együttműködésre törekszünk. Mi, vadászok, természetvédők is vagyunk egyben, így a természetbarát mezőgazdasági termesztést és az erdőkkel való fenntartható gazdálkodást támogatjuk.

A vadászati turizmus során a külföldi vendégeknek megmutatjuk az érintetlen természetet, és ily módon népszerűsítjük vidékünket, községünket, az itt élő embereket. Vadászvendégeink a községben szállnak meg, ahol megtekinthetik kulturális és történelmi nevezetességeinket.

A vadászegylet vadásztáborokat szervez az általános iskolások részére, amelyekben a pártosfalvi, a dobronaki, a lendvai, a turniščei, a rogašovci és a cankovai gyerekek, köztük magyar nemzetiségűek is részt vesznek.

A táborok célja megismertetni a fiatalokkal a természetet és ennek törvényszerűségeit. Megfigyelik a vadat, megismerik szokásaikat és igényeiket. A hangsúly a természet fenntartható használatán van. A vadak számára biztosított kedvező életfeltételek az ember számára is fontosak, hiszen a vadak túlélése az ember túlélését is jelenti.

Kitűnő az együttműködésünk a pártosfalvi kétnyelvű általános iskolával, segítünk a méhésztábor szervezésében, úgyszintén jó kapcsolatokat ápolunk térségünk önkéntes tűzoltó egyesületeivel is.

A helyi lakossággal való együttműködés a vadászházunk és a mellette lévő létesítmények használatában is megnyilvánul, mivel az egyesületek és szervezetek itt számos rendezvényt, találkozót szerveznek (Moravske Toplice Község Nyugdíjas Egyesülete, a pártosfalvi tűzoltó egyesület, a pártosfalvi óvoda, a Pártosfalvi Kétnyelvű Általános Iskola, stb.). A térségben működő egyesületeket vadászegyletünk adományokkal is támogatja.

Jelenlegi vadászterületünket a Szlovén Köztársaság Kormánya a Szlovén Köztársaság vadászterületeiről és ezek határvonalairól szóló rendelettel (Szlovén Köztár-

saság Hivatalos Közlönye, 128/04), muravidéki vadászati-gazdálkodási területen, 5465 hektáron, a 0820 számú Pártosfalvi vadászterületként jelölte ki. A terület többnyire, több mint 50 százalékból vegyes erdőkkel és bokrokkal benőtt, dombvidék.

A pártosfalvi vadászterületet 2009. június 19-én, a 014-245/2009/1. számú koncessziós szerződéssel, húsz évre bocsátották rendelkezésünkre a területen lévő vadakkal való fenntartható gazdálkodás céljából.

A vadászati és vadgazdálkodási törvény (a továbbiakban ZDLov-1) és a koncessziós szerződés szigorú feltételeket szab ki, amelyeket a koncesszor köteles maradéktalanul teljesíteni. A törvény 9. fejezete külön rendelkezik a vadak által és a vadakon okozott kár megtérítésével, ami vadászterületünk esetében rendkívül nagy jelentőséggel bír, hiszen Szlovéniában a legtöbb kártérítést fizető vadászegyletek közé tartozunk.

A törvény 53. cikke elrendeli, hogy annak a természetes vagy jogi személynek, amely esetében fennáll a vadkár okozás veszélye, a jó gazda gondosságával mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy vagyonát megvédje a károkozástól. Erről a rendelkezésről azonban a mezőgazdasági termelők többsége gyakran megelégedezik vagy nem is ismeri. Előfordult például, hogy az egyik gazda kukoricával bevetette a földjét, majd megüzente, hogy vigyázzunk rá.

A mezőgazdasági termelők többsége integrált termesztéssel foglalkozik, amihez támogatás is jár, és időnként ellenőrzik a bevetett területeket, így aztán sokan az erdőig vagy a patakidig felszántják a területet, amivel a vadak szabad bejárást kapnak a termésbe, például a kukoricásba. Mit tehet ilyenkor a vadász? Semmit. A vadászegylet viszont felel az okozott kárért. Egy kicsit sarkítva elmondható, hogy a biztosítónál termésbiztosítást kötünk a jégkárakra vonatkozóan. A biztosító a 20 százaléknál nagyobb kárt téríti meg. Korábban ez 50 százalék volt. Egyes gazdák viszont már akkor is vadkárt emlegetnek, ha a vad csak ránéz a területükre.

Esetenként a kártalanítás összegére is érkeznek észrevételek. Vadászegyletünk gyakorlata szerint a folyó évi átlagár alapján számolunk, ami a termelőnek kedvezőbb. A törvény 53. cikkének első bekezdése elrendeli, hogy a statisztikai hivatal által közzétett, az éves infláció mértékben megemelt előző évi felvásárlási ár alapján kell a kártérítés összegét kiszámítani, ami viszont a termelők számára kevésbé kedvező.

A kárt a vadászterület üzemeltetőjénél kell bejelenteni, a helyszínt közösen kell bejárni, és a kár mértékéről nyolc napon belül meg kell állapodni. Sok esetben gondot okoz, hogy a gazdálkodó este bejelenti a kárt, és közli, hogy holnap aratni fog, jöjjenek ki, vagy kora reggel jelenti be a kárt, és közli, hogy délben már kezdi a betakarítást. Vagy például a vaddisznók feltúrták a rétet, kimegyünk és megállapodunk. A tulajdonos kiegyenlíti a területet, aztán újra feltúrják a vaddisznók. Előfordul, hogy a károsult arra biztatja a megbízottat, írjon nagyobb összeget, hiszen nem a sajátjából adja, és a vadászegyletnek úgyis van pénze, stb. A vadászegyletnek nincsenek főállású alkalmazottjai, és ha lennének is, az ilyen eljárás akkor sem fogadható el.

A Pártosfalvi Vadászegylet, országos szinten is a legmagasabb koncessziós díjat fizető egyesületek közé tartozik, 2011-ben 3.694,83 eurót fizettünk be.

Ennek ellenére a gazdálkodókkal türelmesen tárgyalunk, és a vadkárrel kapcsolatos kártérítéseket megállapodásos úton rendezzük, így más döntéshozók bevonására nincs szükség. Egyesületünk nyitott egyesület, és örömmel várjuk az új tagok csatlakozását.

Tudnunk kell, hogy a természetet nem lehet alárendelni, pedig az ember, saját érdekei miatt, gyakran erre törekszik, és nem ismeri a határokat. Évszázadok során túlzott mértékben folyt a természet kizsákmányolása, az emberek inkább a természetet, mint önmagukat győzték le.

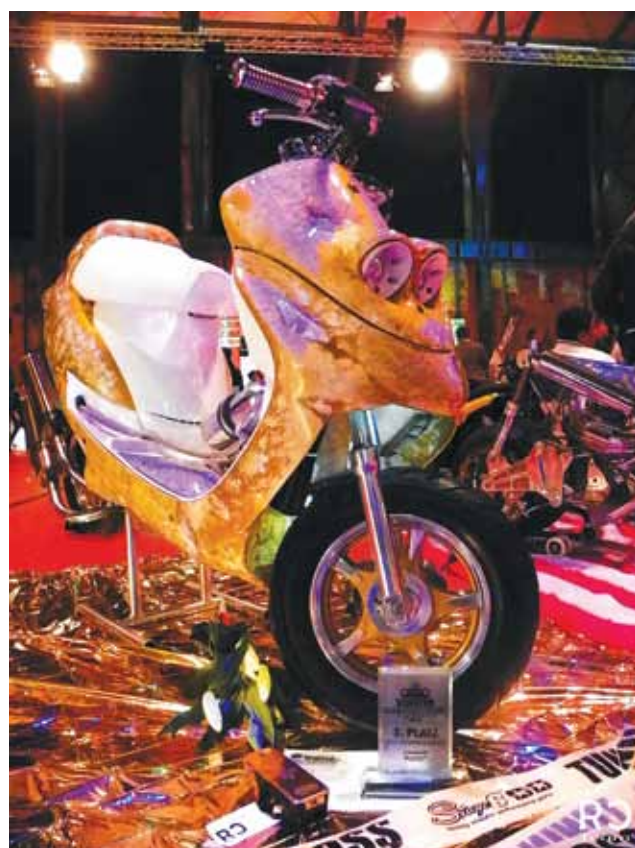
Soraimat a Nobel díjas Albert Schweitzer gondolataival zárom, miszerint az ember természeténél fogva, vagyis a táplálékszükséglete miatt nem zárja ki a másik élet megsemmisítését; az ember ugyanis a tápláléklánc részét képezi. Mi emberek, már saját létünkkel is felelősek vagyunk mások haláláért. Ilyen szempontból mindegy, hogy zöldséget vagy húst eszünk.

Ludvik Rituper,
a vadászegylet elnöke

SCOOTER CUSTOMSHOW

V začetku meseca marca je v nemškem mestu Saarbrücken potekal že 8. internacionalni Scooter Customshow, ki ga organizira eno največjih nemških (in tudi evropskih) podjetij za prodajo delov za skuterje. Gre za največje in najprestižnejše styling tekmovanje skuterjev v Evropi in poteka v hali E-Werk v Saarbrücknu. Na tekmovanje se sprejme do največ 120 skuterjev, ki jih komisija po predhodni prijavi posebej izbere in potem obvesti 120 srečnežev, da lahko kot razstavljalci pripeljejo svoj skuter na tekmovanje in razstavo. Na tekmovanju je bil tudi Andrej Petrovič, mladi Pomurec, ki se rad ukvarja s skuterji – natančneje z njihovo predelavo.

»Moja največja želja je vedno bila, da bi lahko tudi sam enkrat peljal svoj skuter na to prireditve in tako stal ob največji konkurenci v Evropi. Tako sem se letos prijavil na tekmovanje in kmalu dobil povratno sporočilo, da sem sprejet in lahko pripeljem svoj skuter. Kako sem bil vesel! Vendar se je takrat pojavila težava. Dobiti dovolj dober kombi za prevoz do tja je bilo kar precej težko. V bližnji okolici nisem našel prevoznika, saj so bili vsi nekonkurenčni, nezainteresirani, ali predra-

gi za moj žep. Končno sem kombi dobil na izposojlo pri podjetju Marko Ornik s.p., kateremu se ob tej priložnosti najlepše zahvaljujem.

Potovanje se je začelo 24 ur pred tekmovanjem, saj vožnja v eno smer znaša približno 1000 kilometrov. Po vožnji je sledila nočitev v bližnjem hotelu. Zjutraj zajtrk, potem 10 minutna vožnja do prireditvene hale. Ob 8.00 so se odprla vrata hale. Najprej je bilo potrebno izpolniti obrazec, nato je sledil photoshooting vsakega skuterja posebej (seveda skupaj z lastnikom). Vrsta se je pomikala naprej, kjer si je vsak našel svoje mesto v ograjenem prostoru in imel do 11.00 čas, da je postavil, namestil, zložil in okrasil svoje vozilo. Nato so se odprla vrata za obiskovalce. Ves dan se je odvijal povezan program, DJ v živo, tombola, licitacije delov, razstavljala so tudi podjetja z deli. Med razstavljalci je bil tudi Slovenec, ki izdeluje ene najboljših izpuhov za skuterje v svetovnem merilu. Od razstavnega prostora do organizatorjeve trgovine z deli so zastoj vozile tri limuzine. Zvečer so se podelile razne nagrade, sledila pa je tudi podelitev pokalov najboljšim trem v osmih različnih kategorijah. Med njimi sem bil tudi sam – uvrščen sem bil namreč na 3. mesto v kategoriji Best Artwork & Fairing. To je zame najvišja uvrstitev na Evropski ravni. Lansko leto sem na Madžarskem prejel 1. nagrado v stylingu na 5. Egumotors Scooter Weekendu v Kakucsringu, poprej pa še na Slovenskih tleh. Po zaključku prireditve je sledila še nočitev in nato zjutraj spet dolga pot nazaj v Slovenijo. Srečal in spoznal sem veliko ljudi, s katerimi sem bil že prej v kontaktu preko Spleta.«

Andrej Petrovič

KROMPIR – DEL ZDRAVE PREHRANE IN TRADICIONALNE KULINARIKE

Krompir je pomemben del zdrave prehrane kot tudi tradicionalne slovenske kuhinje. S prehranskega vidika je krompir pomemben vir ogljikovih hidratov in energije. 100 g krompirja vsebuje približno 90 kalorij. Krompir vsebuje škrob, vitamin C in vitamine B skupine, minerale, kot so kalij, magnezij, fosfor, železo, mangan in kalcij. Vitamin C se nahaja tik pod lupino, zato je priporočljivo kuhati ali peči celkrompir z lupino vred. Iz istega razloga krompir lupimo zelo tanko. Kuhajmo ga v pokriti posodi in v manjši količini vode, ali na sopari. Tako se izgublja manj hranilnih snovi.

Krompir sodi med škrobna živila, zato ga tudi na prehranski piramidi najdemo skupaj z žiti in žitnimi izdelki. Vedeti moramo, da vsebuje dvakrat manj škroba kot kruh, a je kljub temu nasiten. Lahko ga kombiniramo z drugimi žili, kot so zelenjava, meso, ribe, mlečni izdelki, ter stročnice. Na ta način se zmanjša glikemični indeks (GI). Spomnimo se, da glikemični indeks predstavlja stopnjo, s katero posamezna hrana vpliva neposredno na spremembo ravni krvnega sladkorja v telesu po njihovem zaužitju. Višji glikemični indeks pomeni večji dvig sladkorja v krvi. Živila z visokim GI povzročijo hiter dvig krvnega sladkorja in kasneje posledično tudi hiter padec, zato smo po zaužitju takih živil velikokrat prehitro lačni.

Krompir je hvaležno živilo in je primeren za pripravo številnih jedi, kot so juha, enolončnica, priloga, solata, narastki in celo zavitki. Priporočam zdrave načine priprave, kot so kuhanje v vodi/sopari, pečenje v foliji, pečici ali na žaru. Bodimo previdni pri dodajanju maščob. Kolikor se da, se izogibajmo praženja v globoki maščobi. Takšne jedi so zelo kalorične. Zaradi izpostavljanja maščobe in živila visokim temperaturam, omenjene jedi vsebujejo zdravju škodljive snovi (tudi rakotvorne). Krompir se lepo sklada z večino začimb in zelišč, še posebej s tistimi mediteranskimi.

In na kaj moramo biti pozorni pri uživanju krompirja? Na solanin, ki je za človeka strupen. Najdemo ga v krompirju, ki pozeleni, ker je izpostavljen svetlobi, v kalečem krompirju, ter poškodovanem krompirju. Krompir vedno hranimo v temnem prostoru. Pri nakupu bodimo pozorni na njegovo kvaliteto. Krompir naj v zmernih količinah ostane del naše vsakdanje pestre prehrane, ter del tradicionalne kuhinje.

Mladi krompir s skuto in zelenjavo

80 dag mladega krompirja

Preliv:

25 dag skute, 15 dag feta sira, pol kozarca jogurta, 10 dag kumar, 10 dag paprike, spomladanska čebula, česen 2 stroka, sveža bazilika in poper

Krompir skuhamo v lupini, olupimo, narežemo na polovice in prelijemo s prelivom.

Za preliv gladko zmešamo skuto, dodamo zdrobljen feta sir in jogurt, ter dodamo drobno narezano papriko, kumaro, čebulo, česen in grobo sesekljane liste bazilike. Prelijemo po vročem krompirju in postrežemo.

Namig: Preliva ne solimo, ker je feta sir zelo slan. V spomladanskem času lahko namesto bazilike uporabimo liste čemaža.

Krompirjeva solata z zelenjavo

60 dag krompirja, manjša kumara, 2 paradižnika, pol zelene paprike, pol rumene paprike, 1 manjša rdeča čebula

Preliv:

Bučno olje, kis, sol, poper

Krompir skuhamo in olupimo. Paradižnik, papriko in kumaro narežemo na kockice. Čebulo sesekljamo. Pomešamo vse sestavine in prelijemo s prelivom. Namesto olivnega olja lahko uporabimo bučno olje in grobo sesekljana bučna semena. Olive opustimo.

prim. mag. Branislava Belović, dr. med.
Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota

»POZDRAV POMLADI«

Dan pred cvetno nedeljo je po cvetju in pomladi zadišala tudi dvorana Vaškega doma v Martjancih. Turistično društvo Martin (Martjanci) je v soboto, 31. marca 2012 organiziralo že tradicionalno razstavo rokodelskih izdelkov z velikonočno in spomladansko tematiko. Razširjena tematika, ki ni omejena samo na izdelke z velikonočno motiviko in ki omogoča, da razstavljalci postavijo na ogled vse, kar je povezano z barvami, prebujajočo naravo in hkrati kreativnostjo, privabi vedno več razstavljalcev. Letos jih je bilo devet in sicer: Vrtec Martjanci, Vrtec Moravske Toplice, DU Puconci, DU Murska Sobota, KTŠD Ivanovci, Rokodelsko društvo Vrtnica iz Prosenjakovcev, Ustvarjalno rokodelske delavnice TD Martin in posamično še dve posebej spretni in domiselni rokodelki iz vasi, ga. Marija Sedonja in ga. Željka Hobljaj.

Letošnja razstava je bila za ogled odprta samo en dan, vendar je bila zelo dobro obiskana. Naša dvorana je resnično zaživela v pomladnem vzdušju in pričarala vzdušje bližajočih se velikonočnih praznikov.

Ob tej priložnosti naj se še enkrat zahvalimo vsem razstavljalcem za sodelovanje in vložen trud. Obenem vam bomo vse ljudi spretnih rok in kreativnih idej, da se nam s svojimi izdelki pridružijo na razstavi prihodnje leto.

Jasmina Papić

**5,00 €
PRISPEVEK
OŠ ***

**TERME VIVAT IN OBČINSKA ŠPORTNA ZVEZA
MORAVSKE TOPLICE**
izvajata projekt za mlade
»NAUČIMO SE PLAVATI«

Ob torkih in četrtek ob 16.30 uri, od 8. maja do 28. junija
16 urni plavalni tečaj za otroke
*pod vodstvom usposobljenih in licenciranih vadiateljev plavanja.
Skupine oblikovane na podlagi nadstandardnih kriterijev-
6 otrok na enega vadiatelja.*

Cena tečaja 45,00 €.
Cena za otroke v občini 40,00 €
* OŠ prispeva 5,00 € po otroku do porabe sredstev
Tečaj se izvaja ob zadostnem številu prijav

Ugodnosti za spremljevalce v času tečaja:
2 urna kopalna karta s 50% popustom
Masaže v wellness centru Vivat s 50% popustom
Prijave: Terme Vivat
02 538 21 08 ali silvija.gaisek@vivat.si

REPUBLIKA SLOVENIJA

Center za socialno delo Murska Sobota, Slovenska ul. 44, 9000
Murska Sobota, Tel.: 02 535 11 40; Fax: 02 535 11 70

Majcena nogica ovir ne pozna.
Mahajoč stopica, ne odneha,
Po vsakem padcu se pobere.
Tudi, če solza kane se ne ustavi,
Vstane in korak naprej napravi!

Ta korak lahko omogočimo tudi z vključitvijo otrok v

REJNIŠTVO

Obstajajo otroci, ki zaradi različnih vzrokov ne morejo živeti v svoji matični družini. Rejništvo je ena od možnih rešitev zanje. Bistvo vsakega rejništva je vzpostavitev odnosa, ki bo otroku dopolnil odnos z njegovimi starši tam, kjer so oni pustili praznine in rane, ki jih niso znali ali zmogli zapolniti in ublažiti. Namen rejništva je, da se otrokom pri osebah, ki niso njihovi starši, omogoči zdrava rast, izobraževanje, skladen osebnostni razvoj in usposobitev za samostojno življenje ter delo. V rejništvu se otrokom nudi topel dom, varno zavetje, nega, vzgoja, varstvo, nesebična ljubezen, spoštovanje ter pozitivna izkušnja družinskega življenja.

Center za socialno delo Murska Sobota prijazno vabi k sodelovanju vse, ki želijo postati rejniki in želijo opravljati rejniško dejavnost.

Vse informacije v zvezi z izvajanjem rejniške dejavnosti dobite na Centru za socialno delo Murska Sobota,
2. nadstropje, št. Sobe 31, tel.: 02/ 535 11 62

V OBČINI MORAVSKE TOPLICE SO ODLIČNI GEOGRAFI!

Na minulem državnem tekmovanju iz znanja geografije, ki je bilo 13. aprila 2012 v Šentilju, je tekmovalo 6 tekmovalcev iz občine Moravske Toplice. Kar 5 jih je osvojilo zlato priznanje.

Gimnazijo Murska Sobota so zastopali trije bivši učenci OŠ Bogojina: Dorotea Gašpar, Žiga Barbarič in Nino Cmor. Pod vodstvom mentorja, profesorja Draga Balajca, so navdušili. Še posebej je izstopala najmlajša Dorotea Gašpar, ki je dosegla najboljši rezultat v državi in bo Slovenijo zastopala na mednarodni geografski olimpijadi, ki bo v nemškem Kölnu.

Osnovno šolo Bogojina so pod mentorstvom Boštjana Majeriča zastopali Miša Gregorec, Danijela Vaš in Matej Ošlaj.

Boštjan Majerič

Udeleženci državnega tekmovanja iz znanja geografije v Rušah: Nino Cmor, Žiga Barbarič, Dorotea Gašpar, Matej Ošlaj, Miša Gregorec in Danijela Vaš.

V SVETU ORHIDEJ, PARADIŽNIKA IN PESKA

V četrtek, 4. aprila, so se osnovnošolci iz Bogojine odpravili na različne ekskurzije. Nas je pot popeljala z devetošolci in šestošolci, ki so si najprej ogledali svet orhidej v Ocean Orchids v Dobrovniku. Po ogledu mnogo različnih orhidej in sprehodu po tropskem vrtu, kjer so izvedeli kar nekaj zanimivosti o tropskih rastlinah, so se odpravili naprej do Puconcev. V Puconcih so si v Kemi ogledali pridelovanje kremenčevega peska in kako vse skupaj nastaja – vse od peska pa do tega, kako se le-ta zapakira v končni izdelek, ki ga potem mi lahko kupimo. Po zanimivem ogledu in razlagi vodje proizvodnje so se odpravili še na končno točko v Rastlinjak Tešanovci. Tam so si ogledali grede paradižnika, kjer je bilo več kot 1500 sadik. Izvedeli so, kako tam skrbijo za sadike, da lahko zatem vzgojijo odličen paradižnik in še nekaj drugih zanimivosti o pridelovanju paradižnika pri njih. Na koncu so se učenci spoznali s tremi točkami na cesti obnovljivih virov energije. Polni novega znanja so se nato odpravili domov.

Marina Benkovič

GOSTOVANJE GLEDALIŠKE SKUPINE »KERKABARKA SZÍNJÁTSZÓCSOPORT« V MOTVARJEVCIH

V soboto, 24. marca je v kulturno-vaškem domu v Motvarjevcih gostovala madžarska amaterska gledališka skupina »Kerkabarka Színjátszócsoport« iz obmejne vasi Bajánsenye. Gledališka skupina, ki uspešno deluje od leta 2007, ima dvajset aktivnih članov. Predstavili so se nam s komedijo »Sári bíró«, znanega madžarskega pisatelja Zsigmonda Móricza (1879-1942), za katerega je bil značilen naturalistični stil pisanja, ki ga je uporabljal predvsem za opisovanje razlik med madžarskim kmetom in plemstvom. Zanimiva gledališka predstava je gledalce uspela zabavati in razvedriti, tako so lahko vsaj za nekaj časa pozabili na vsakdanje skrbi in obveznosti. Predstavo je organizirala Madžarska narodna samoupravna skupnost občine Moravske Toplice, v sodelovanju s KUD József Attila Motvarjevci.

Lidija Dora

SZENTLÁSZLÓN SZEREPELT A BAJÁNSENYEI KERKABARKA SZÍNJÁTSZÓCSOPORT

Szombat este, március 24-én, a szentlászói művelődési otthonban vendégszerepelt a bajánsenyei Kerkabarka Színjátszócsoport. Az amatőr színjátszó csoport, amely 2007 óta aktív és sikeresen működik, Móricz Zsigmond „Sári bíró” című három felvonásos vígjátékával szórakoztatta a Moravske Toplice község magyar lakta falvak nézőközönségét. Így a gondokkal és a munkával terhelt hétköznapiak után, egy vidám szombati estének lehettünk részesei, valamint lehetőségünk volt megismerni a nyírségi tájszólást, amely a darabot külön érdekessé tette. A Sári bíró Móricz Zsigmond (1879-1942) első színműve műfaját tekintve vígjáték, de minden látszólagos kedélyessége ellenére, túlmutat a népszínművek idilli faluábrázolásán, humora satirikus és Móricz társadalombírálata finom valóságérzékét mutatja. A húsz főből álló színjátszó csoport előadásának sikerét a közönség vastapsa is bizonyította. A vígjátékot a Moravske Toplice Községi MNÖK, a Szentlászói József Attila ME közreműködésével szervezte.

Dora Lidija

MLADI PLANINCI OSNOVNE ŠOLE BOGOJINA NA PLANINSKEM IZLETU V MOJSTRANI IN TAMARJU

Na Osnovni šoli Bogojina poteka tudi planinski krožek. V veliko pomoč nam je Planinsko društvo Matica Murska Soboti. V okviru krožka se je 26 učencev naše šole v soboto, 31. marca 2012, udeležilo planinskega izleta v Mojstrano in dolino Tamar. Takšna oblika druženja in doživljanja sveta je idealna za oblikovanje vezi in spoznanj, ki vodijo v drugačno šolo – tako, ko ljudje vidimo ljudi in se poslušamo, pogovarjamo in si skušamo pomagati. Dokaz za to so tudi bivši učenci naše šole, ki še vedno hodijo z nami na izlete.

V skladu s planinskimi vrednotami smo se na pot odpravili že navsezgodaj izpred Osnovne šole Bogojina. Kljub številnim kilometrom, ki smo jih preživeli v avtobusu, je pot na Gorenjsko minila bliskovito hitro.

Mladi planinci so si v Mojstrani ogledali Planinski muzej. V njem so na zanimiv in tehnološko dovršen način spoznali

zgodovino, opremo, gibanje, naravo in alpinizem naše planinske organizacije. Zelo zanimivo je bilo zbiranje žigov po posameznih postajah. Učenci so ob koncu prejeli razglednico z natisnjenimi »dosežki«. Najbolj izviran se nam je zdel poseben prostor, v katerem je potekala simulacija nevihte v gorah.

Po ogledu muzeja smo se odpravili pod planiško letalnico, ki nas je pričakala okopana v sončnih žarkih. Naša neumorna vodnica Darinka Prša nas je popeljala po dolini Tamar. Uživali smo v neokrnjeni naravi Triglavskega narodnega parka, se zabavali, fotografirali in veselo klepetali. Ob koncu doline smo se ustavili pri Koči v dolini, kjer smo bili očarani nad lepoto Jalovca.

Vsi smo bili navdušeni nad tako drugačnim svetom.

Ko smo prišli do avtobusa, smo se kljub utrujenosti povzpeli še proti Planiški lepotici. Kljub številnim stopnicam in bolečim mišicam na nogah, smo bili nad razgledom, ki se ob tekmah ponuja tekmovalni žiriji, res bogato poplačani.

Iz Planice smo se odpravili še k izviru Save Dolinke – Zelenecem. Tukaj smo na razglednem stolpu zapeli našemu Blažu, ki je praznoval rojstni dan.

Domov smo se odpeljali nedvomno bogatejši. Nemogoče je opisati, kakšne zaklade nosijo naši otroci iz takega izleta domov. Če ste pozorni, boste to videli. Nosijo jih v očeh!

Mentor planinskega krožka,
Boštjan Majerič

LEPO ŠTEVILO POHODNIKOV

V ponedeljek, 9. aprila 2012, je v Filovcih potekal velikonočni pohod, ki ga je organiziralo Mladinsko društvo Filovci. Pohod je bil organiziran šele drugič, potekal pa je od vaško-gasilskega doma v Filovcih. Pohodniki so se zbrali ob 9.30 dopoldne in na pot krenili okoli 10. ure. Vsak, ki se je udeležil pohoda, je bil deležen tudi majhne pozornosti. Velja omeniti, da so se pohoda udeležili tudi pohodniki iz Planinskega društva Lovrenc na Pohorju, ki so prispeli z avtobusom.

Pot je vodila do Bukovniškega jezera, kjer je bila za vse pohodnike organizirana krajša postojanka, na kateri so se lahko okrepčali z obloženimi kruhki, pecivom in pijačo.

Pohod se je nadaljeval preko Bukovnice, ter Filovskega vrtja. V Filovskem vrtju je bila organizirana še druga postojanka. Za prešerno vzdušje na obeh postojankah je skrbel Milan Varga s harmoniko, na pomoč pa so mu s svojimi glasovi priskočili številni pohodniki. Pohod se je zaključil v Športno rekreacijskem centru v Filovcih. Na cilju so udeleženci dobili toplo malico in pijačo. Druženje ob glasbi je trajalo še kar nekaj časa, dokler niso tudi najbolj zvesti obiskovalci odšli.

Pohod je presegel pričakovanja organizatorjev, saj se je pohoda udeležilo okoli 140 pohodnikov, kar je več kot lansko leto. Zadovoljni so bili tudi z vremenom, saj so razmere za pohod bile idealne. Pohodniki s Pohorja so bili nad organizacijo pohoda navdušeni, ter so obljubili, da se naslednje leto vrnejo – in to z dvema avtobusoma. Ni kaj, očitno »dober glas seže v deveto vas.«

Niko Rac

POHOD OB DNEVU SV. JURJA

Kulturno društvo Antal Ferenc iz Središča in MNSS občine Moravske Toplice sta v nedeljo, 22. aprila 2012 organizirala prvi pohod ob dnevu sv. Jurja.

Na zbirališču pred vaškim domom se nas je do 8.30 ure zbralo štirideset, mladi in starejši, saj je prišel tako štiriletnik kot sedeminšestdesetletnik. Pa ne iz domače vasi, pohodniki so se nam pridružili tudi iz okoliških vasi, pa celo iz Murske Sobote in Cankove. Zbrane sta pozdravili Zsuzsi Vugrinec in Silvija Šanca. Po prijaznih besedah, kavi in domačih dobrotah smo veselo krenili na pot.

Krenili smo proti Domanjševcem, nato pa mimo Art-centra in prestopili nekdanjo slovensko-madžarsko mejo in nadaljevali do kalvinske cerkve naselja Kercaszomor. Tu smo imeli prvi počitek in se udeležili kalvinskega bogoslužja. Pot smo nato nadaljevali preko gozda, proti Središču. Sredi gozda smo naleteli na kraj zasajen s cipresami, kjer je nekoč stala cerkev svetega Vencija, zgrajena v 13. stoletju. Pred približno dvesto leti se je cerkev sesula, iz njenih opek pa so sezidali današnjo kalvinsko cerkev v Kercaszomoru. Zgodovino cerkve nam je predstavil župan naselja Kercaszomor, ki se nam je prav tako pridružil s svojimi spremljevalci. Nato smo pot nadaljevali ob nekoč strogo varovani državni meji in se po poljski poti napotili k našemu cilju, nazaj k vaškemu domu v Središču, kjer smo z užitkom pojedli zaslužen kosilo – okusen bograč.

Pohod je bil prav posebno doživetje, saj smo po eni strani prehodili pot, po kateri so naši predniki nekoč hodili v cerkev oziroma k sorodnikom in znancem, po drugi strani pa smo prispevali k negovanju prijateljskih odnosov s soslednimi madžarskimi naselji. Lepo je bilo odkrivati zgodovinska mesta v gozdu, verjetno pa narava skriva še veliko dragocenosti, zanimivosti in starodavnih skrivnosti. Morda nam bo uspelo razkriti del teh, saj bomo v Središču tudi v prihodnje organizirali pohode.

Leonida Šanca
Foto: Denis Malačič

SZENT GYÖRGY-NAPI GYALOGTÚRA

A szerdahelyi Antal Ferenc ME és a Moravske Toplicei MNÖK közös szervezésével került sor vasárnap, április 22-én az első Szent György-napi gyalogtúrára.

Reggel 8.30 órakor a helybéli faluotthonnál volt gyülekező. A negyvenfős csapatban voltunk fiatalok, idősebbek, négyévestől hatvanhét évesig. A helyiek mellett a szomszédos falvakból, Muraszombatból, Cankováról is érkeztek lelkes túrázók. Az összegyűlteket Vugrinec Zsuzsi és Šanca Silvija köszöntötte. A kedves szavak, a kávé és a házi finomságok utánvidáman indultunk útnak.

Domonkosfa felé, érintve az Art-központot, átlépve az egykori szlovén – magyar határt, egészen a kercaszomori református templomig haladtunk egyhuzamban. Itt volt az első pihenőnk, ahol mi is részt vettünk a református istentiszteleten. Utunkat ezután az erdőn keresztül Szerdahely felé folytattuk. Az erdő közepén egy templom helyére bukkantunk. A magas cédrusfák tövében az 1200-as években épült Szent Vencel templom helye látható. A templom körülbelül 200 éve összeomlott, tégláiból építették fel a mai református templomot Kercaszomoron. A templom történetét a kercaszomori polgármester ismertette velünk, aki harmadmagával csatlakozott hozzánk. Ezután az egykor szigorúan őrzött határszélen, majd a mezei úton értünk célhoz, vissza a szerdahelyi faluotthonhoz. A megérdemelt ebédet, a bográcsgulyást mindenki jóízűen fogyasztotta el.

Egy igazi élmény volt ez a gyalogtúra, egyrészt megtenni gyalog azt az utat, amelyen őseink jártak egykor templomba, a rokonokhoz, ismerősökhöz. Másrészt pedig ápolni és még szorosabbá tenni a baráti kapcsolatot a szomszédos magyarországi falvakkal. Felfedezni az erdő mélyén a régi történelmi helyeket, és ki tudja még, hogy mennyi kincset, érdekességet, régi titkokat rejteget a természet számunkra. Talán majd sikerül közülük néhányat jövőre megtalálni, hisz lesz még gyalogtúra Szerdahelyen.

Šanca Leonida
Fotó: Malačić Denis

PRAZNOVANJE MATERINSKEGA DNE V FOKOVCIH

Kot vsako leto zadnjo soboto v marcu, je Kulturno turistično društvo tudi letos priredilo 6. tradicionalno praznovanje materinskega dne. Tudi letos je bila dvorana vaškogasilskega doma polna. Društvo je že ob vstopu v dvorano za vse obiskovalke (od najmlajših do najstarejših) pripra-

vilo prijetno presenečenje – to so bile ročno izdelane in aranžirane rože iz krep papirja. K vsemu temu smo dodali še dokaj bogat kulturni program, za katerega so poskrbeli: Folklor OŠ FOKOVCI, Pevsko društvo SELO, Aktiv žena Selo – Selanske frajle, odlični komiki Nemaki iz SELA, Pevsko društvo ŽLAKI iz SEBEBORCEV, Folkloristi iz BOGOJINE, čisto na koncu pa še Ljudski godci in pevci iz ČERNELAVCEV. Prireditve smo nadaljevali s prijetnim druženjem ob glasbi, ter pogostitvijo celotne dvorane vsakega obiskovalca. Med slednjimi so bili tudi g. župan Alojz Glavač, ter svetnika Štefan Kodila in Sašo Koca, kar si štejem v veliko čast. Prizadevamo si, da bo naše društvo še naprej tako lepo in pridno delovalo. Za vse, kar naredimo in priredimo, pa so zaslužni naši člani društva. Brez njihovega vestnega dela nebi bilo tudi vseh teh prireditvev v naši mali vasi Fokovci.

Predsednica KTD - CEKER
Kornelija Kianec

ŽENSKI SVETEK V MARTJANCIH

S prečudovitimi verzi Toneta Pavčka iz pesmi Dober dan življenje, smo 24. marca v dvorani vaškega doma v Martjancih pozdravili udeležence in udeležke »Ženskega svetka« v Martjancih in tako pozdravili življenje, naš dan in hkrati drug drugega.

V naše veliko veselje se je prireditve, ki smo jo s pomočjo predšolskih in šolskih otrok iz naše vasi izvedli v poznem popoldnevu, udeležilo lepo število žena, deklet, mamic, babic, tet, sestra, sestričen in še katera je bila med nami. Pester kulturni program, ki je obogatil čas našega druženja, je zasluga naše vaščanke Martine Lipaj, ki je vanj vložila ogromno truda in nastal je pravi variete. Slišali smo pesmi, pesmice, petje milih, a kljub temu močnih otroških glasov in seveda ples, razigran in poln življenja. Ob koncu kulturnega programa je vsaka obiskovalka prejela cvet, kot se ob prazniku žena spodobi. In to ne kakršenkoli cvet, ampak cvetove, ki so nastali izpod marljivih spretnih rok rokodelk iz ustvarjalno rokodelskih delavnic našega TD Martin. In ko smo počasi odhajali domov smo si obljubili, da bomo tradicijo »Ženskega svetka«, ki poteka v organizaciji TD Martin Martjanci, ohranili, saj si je lepo vzeti čas zase, se poveseliti, družiti in hkrati življenju reči »dober dan«.

Jasmina Papić

RAZSTAVA PIRHOV IN VEZENIN V PROSENJAKOVCIH

Velika noč je prvi pomladni praznik. Da bi bilo praznovanje tega družinskega praznika še lepše, je Kulturno-turistično društvo »AdyEndre« iz Prosenjakovcev v soboto, 31. marca 2012, pripravilo razstavo vezenin in pirhov s kulturnim programom, v katerem so nastopili učenci DOŠ Prosenjakovci, domači ženski pevski zbor in Mitja Gorza.

Vezenine za razstavo so prispevale članice Rokodelskega društva Vrtnica Prosenjakovci, pirhe pa članice Kulturno-turistično društvo »AdyEndre« Prosenjakovci in učenci DOŠ Prosenjakovci. Obiskovalci razstave so se lahko prepričali, da je barvanje jajc umetniško delo, saj so si lahko ogledali pirhe v servietni tehniki, pirhe v mozaik tehniki, pirhe zvezane z rafijo in vrvico, pirhe obarvane s čebulnimi olupki, mavrične pirhe, praskane pirhe, pirhe z obrazi ipd... Na praznično okrašeni mizi ni manjkala niti pletenica s pirhi.

Pirhi iz Prosenjakovcev so obogatili tudi velikonočno mizo na razstavi pirhov in vezenja v rojstni hiši Janeza Jalna na Rodinah v času od 7. do 17. aprila 2012.

HÍMES TOJÁS ÉS KÉZIMUNKA KIÁLLÍTÁS PÁRTOSFALVÁN

A húsvét az első tavaszi ünnepünk, amelynek kapcsán, 2012. március 31-én, szombaton, az Ady Endre Művelődési és Idegenforgalmi Egyesület hímes tojás és hímezés kiállítást szervezett Pártosfalván. Az alkalmi kulturális műsorban felléptek a pártosfalvi kétnyelvű általános iskola tanulói, a hazai népdalkör és Mitja Gorza.

A hímezéseket a pártosfalvi Rózsa Kézimunka Egyesület hímező asszonyai alkották, a hímes tojásokat az Ady Endre Művelődési és Idegenforgalmi Egyesület tagjai és a pártosfalvi kétnyelvű általános iskola tanulói készítették. A kiállítás látogatói meggyőződhetnek arról, hogy a tojásfestés igazi művészimunka, hiszen készültek hímes tojások szalvétatechnikával, mozaiktechnikával, rafia- és zsinórdíszítéssel, tojást festettünk vöröshagyma héjjal, készült továbbá szivárványos és kapart hímes tojás és különböző más mintákat is alkalmaztunk. Az ünnepi asztalról a fonott kalács és a hímes tojás sem hiányzott.

A pártosfalvi hímes tojások 2012. április 7-e és 17-e között szerepeltek a Rodineban, Janez Jalen szülőházában megszervezett húsvéti hímes tojás és hímezés kiállításon is.

Mitja Gorza

6. VELIKONOČNI POHOD V FOKOVCIH

Letos smo v društvu pripravili tradicionalni velikonočni pohod. Kljub začetnemu slabemu vremenu se je zbralo okoli 110 pohodnikov, ki so ob prihodu dobili izdelek našega društva CEKER. Na zbirališču pred vaško-gasilskim domom nas je vse pozdravil vodič Tihomir Kržanko, ki je pot ne samo pripravil, ampak nas je po njej vodil in nas hkrati poučeval o zanimivostih. V društvu smo zelo ponosni, da ga imamo. Po jutranjem okrepčilu smo se podali na pot proti vasi Selo, kjer smo imeli prvi postanek s presenečenjem, ki sta ga pripravila stalna obiskovalca naših prireditev, ga. Betka in g. Zlatko Devetak. Zatem smo se počasi odpravili proti Vučji Gomili, kjer smo imeli krajšo postojanko z okrepčilom, da smo nato lahko pot lažje nadaljevali nazaj proti gasilskemu domu. Tam nas je že čakala topla malica (letos so jo pripravili pridni člani našega društva – Štefan, Robi, Stanko in Emil). S svojo prisotnostjo je pohod popestril g. Geza Džuban, podžupan Občine Moravske Toplice.

Predsednica KTD – CEKER
Kornelija Kianec

NK ČARDA

NAJMLAJŠI POKAZALI NAJVEČ ZNANJA

Martjanci, 27. marec 2012 – Poleg članskega moštva, ki je odlično začelo spomladanski del prvenstva in je že na drugem mestu 3. SNL, so bili v zimskem delu sezone pridni tudi člani mlajših selekcij NK Čarde. V zimski ligi, ki je potekala v telovadnici v Ljutomeru in v kateri so nastopali klubi, ki imajo v svojih vrstah vse selekcije od U7 do U12. Še posebej sta se izkazali Čardini selekciji U7 in U8, ki sta v končnici tekmovanja zasedli v svojih kategorijah prvo mesto.

V skupnem vrstnem redu vseh selekcij Zimske lige 2011/2012 so Čardini mladi nogometaši zasedli 4. mesto (le dve točki za tretjim Veržejem). Pričakovano so skupni zmagovalci postali mladi nadebudneži Mure05.

Poleg že omenjenih prvih mest selekcij U7 in U8, je selekcija U9 zasedla 4. mesto, selekciji U11 in U12 končno 5. mesto in selekcija U10 končno 6. mesto.

Na mladih svet stoji:
NOGOMETNI PODMLADEK NK ČARDA S TRENERJEMA

ČAROVNIJE NARAVE V SEBEBORCIH

V okviru projekta Doživetje panonske gastronomije pripravljajo številni gostinci na čezmejnem območju Pomurja in Županije Zala/Vas posebne vodene kulinarčne večere, ki na krožnike prinašajo prva doživetja pomladi. Odvijajo se v drugi polovici aprila in v prvi polovici maja.

Jedi iz pomladnega produkta Čarovnije narave ste lahko okusili tudi v Gostilni Marič v Sebeborcih, kjer so 20. aprila poskrbeli za posebno harmonijo kulinarike in vina.

Projekt se izvaja v okviru OP Slovenija-Madžarska 2007–2013.

Ekipa Gostilne Marič, zaslužna za doživetje pomladi na krožnikih

PREDSEDNIK TÜRK PO SLADKI POTI

Državnozborski poslanec SD Dejan Židan je bil pobudnik nordijske hoje s pomurskimi poslanci po Sladki poti od Ratkovcev do Sela in nazaj, ki se ga je udeležil tudi predsednik Republike dr. Danilo Türk. Med udeleženci je bilo nekaj pomurskih veljakov, tudi naš župan g. Alojz Glavač, evropska poslanca Tanja Fajon in še približno 100 pohodnikov, ki so prišli od blizu in daleč. Večina udeležencev je premagala daljšo traso v dolžini 11,45 kilometra. Vse skupaj se je začelo in končalo pred domačo kmečko sirarno v Ratkovcih, kjer so bile postavljene stojnice s prekmurskimi dobrotami, za kar gre pohvala seveda nežnejšemu spolu. Po strokovni plati so v projektu sodelovali soboški Center za nordijsko hojo Pomurja, Zavod za zdravstveno varstvo, KS Ratkovci in Radenska. Predsednik Türk se je pohvalil, da se z nordijsko hojo ukvarja že štiri leta in da je ta oblika rekreacije postala del njegovega načina življenja. Po Goričkem se je s palicami podal prvič.

Bc

Še vreme je bilo naklonjeno pohodnikom.

Stojnice so se kar šibile pod dobrotami goričkih gospodinj in še predsednik Türk si ni mogel kaj, da jih ne bi poskusil.

NAGRADNA KRIŽANKA:

POKROVITELJ SAUBERMACHER – KOMUNALA MURSKA SOBOTA D.O.O.

Trem uspešnim reševalcem, ki jih bomo izžrebali, bomo poklonili praktične nagrade. Geslo križanke, ime in priimek ter naslov pošljite na dopisnici do torka, 22. maja na naslov: Občina Moravske Toplice, Kranjčeva ulica 3, 9226 Moravske Toplice, s pripisom križanka.

	AVTOR: JANEZ DONŠA	PLEH	DROBNO CELIČNO ZRNCE	EMIL TAHIROVIČ	SLOVENSKI PESNIK, UREDNIK PISANIC (FELIKS)	PRESTAVNA ROČICA	LEVI PRITOK RENA V SVICI	PRILETNA ŽENICA	NIKA URBAS	NAROD BARDOV IN PIVCEV	MINI DIRKALNI AVTO
	ZAŠČITNO OBLAČILO GOSPODINJ										
	KNJIŽEVNOST										
	NAJDALJŠI SIBIRSKI VELETOK			RELIGIJA DENAR					CAROL REED GLASNA TRAVNIŠKA ŽUŽELKA		
	SLOVENSKI VESLAČ (IZTOK)				TROPSKA SOCIALNA ŽIVAL						
	LADA ZEI				NIKELJ						
							IME ČRKE Q			NOVA VRSTA, ODSTAVEK	KONEC TEDNA (POGOV.)
							JUŽNO-AMERIŠKA ŽELVA DIPLOMAT BLIX				
	NAZIV				ANDREJ HRABAR VINOGRAD MED GRICKI			IGRALEC WALLACH TRDEN KOVINSKI SPOJ			
	ADAMOVA ŽENA										
	PEKARNA	POJAV ROSE NA STEKLU	NIŽJA LESNATA RASTLINA	NEMŠKI VELETOK AMATER, DILETANT		BLAZINA ZA POD GLAVO RAZJEDA ŽELEZO					
PLEMENSKI VODJA						CHAPLINOVA VDOVA TETA PO MATERINI STRANI			NIKALNICA PRVA ŽENSKA NA TRIGLAVU (ROZALIJA)		
SEZNAM TISKARSKIH NAPAK V KNJIGI					TISOČAK NARODNI PARK V KANADI		VELIKA, NEVARNA OSA STARA CELINA				
IGRALEC ŠALJIVIH VLOG				BELICA ŠVEDSKA ZNAMKA ŠPORTNIH OBLAČIL			BIVŠA AVSTRIJ. SMUČARKA (SYLVIA)	BANJA NAJVIŠJA TOČKA NA NEBU			
NAJVIŠJA KARTA		VOLNENA ODEJA NEMŠKI FILOZOF (IMMANUEL)			PLEZALCI NA ISTI VRVI TEŽA EMBALAŽE					DOMNEVNI HIMALAJSKI SNEŽNI ČLOVEK	NEMŠKI KOLESAR ZABEL
BIKOV GLAS			NIZ, LINIJA			FARBANJE V LICA GRŠKI BOG PASTIRJEV					
IGRALKA RINA			STARA CUNJA NOBELIJ			ANGLEŠKI LOVSKI PES CARL JACOBI					
AMERIŠKA TENIŠKA IGRALKA											
VOZILO NA ŠTIRIH KOLESIH				VRSTA ŽENSKÉ FRIZURE			ZVIJAČA, UKANA				

Pravilna rešitev gesla prejšnje križanke: GASILSKA ZGODOVINA DOM V KRNCIH

Med prispelimi pravilnimi rešitvami smo izžrebali: 1. JOŽICA PEČEK, TEŠANOVCI 112, 9226 MORAVSKE TOPLICE, 2. LEA HUL, KRNCI 13, 9221 MARTJANCI, 3. MELITA CIGÜT, VUČJA GOMILA 114, 9208 FOKOVCI.

Nagrade prispeva TIC Moravske Toplice.

KOLEDAR PRIREDITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

MAJ 2012

Pripravlja: TIC Moravske Toplice, www.moravske-toplice.com

VODENI POHOD PO PANVITINI SRČNI POTI	Brezplačni vodeni pohod z inštruktorjem nordijske hoje. Izposoja nordijskih palic v Termah Vivat.	Moravske Toplice, start pred Termami Vivat	Vsak torek, ob 17.00	Društvo za zdravje srca in ožilja Pomurja	Ema Mesarič 041 797 843
OCENJEVANJE VINA	Ocenjevanje vina na mednarodni ravni.	Magyarszombatfa, Ginti Panzio	8. 5. 2012 10.00	KTD Ady Endre Prosenjakovci	Ladislav Vöröš 051 358 675
KONCERT - CERKVENA GLASBA OKROG LETA 1600	Skozi glasbo pozne renesanse in zgodnjega baroka vas bodo popeljali avstrijski glasbeniki.	Bogojina, Cerkev Gospodovega vnebohoda	12. 5. 2012 19.00	Cappella Borromea v sodelovanju s KUD J. Košič Bogojina	Janja Bürmen 031 292 430
ŠPORT ŠPAS	Medgeneracijsko sodelovanje s prepletanjem vsebin okoljevarstva, zdravja, gibanja in humanitarnosti.	Moravske Toplice	12. 5. 2012 9.00–12.30	Vrtci Občine Moravske Toplice in Terme 3000	02 538 14 70 041 304 880
DAN DRUŽENJA IN GIBANJA VSEH GENERACIJ – POHOD PO NEKDANJIH ŠOLSKIH POTEH	Rekreacija in dan za druženje.	Fokovci, Osnovna šola	12. 5. 2012 8.00	Osnovna šola Fokovci	02 544 90 20 041 798 722 ravnateljica. osmsfo@ guest.arnes.si
DNEVI FILATELISTOV, KARTOFILOV IN NUMIZMATIKOV	Tradicionalna prireditev za vnete zbiratelje.	Moravske Toplice, Terme 3000	12. 5 2012	Terme 3000	Daniela Županek 051 382 655
ROKODELSKA DELAVNICA VEZENJA ZA ZAČETNIKE	Seznajte se z veščinami vezenja.	Prosenjakovci, stari gasilski dom	13. 5. 2012 10.00–16.00	Rokodelsko društvo Vrtnica Prosenjakovci	Suzana Malačič 031 460 015
SLAVNOSTNA PRIREDITEV OB 50-LETNICI ŠOLSKE ZGRADBE	Obleženje jubileja.	Bogojina, telovadnica OŠ	18. 5. 2012 17.00	Osnovna šola Bogojina	02 547 90 81
DNEVI KOŠNJE	1. DAN: FOLKLORNO KULTURNI VEČER (19.00) 2. DAN: SREDNJEEVROPSKO TEKMOVANJE V KOŠNJI Z ROČNO KOSO (10.00)	Selo, pri romanski rotundi	19. 5. in 20. 5. 2012	Pevsko društvo Selo	Oskar Makari makari@siol. com 031 329 758
LITERARNI VEČER OB GLASBI IN OTVORITEV RAZSTAVE LIKOVNIH DEL	Dogodek za ljubitelje literarne in likovne umetnosti.	Bogojina, Kulturna dvorana	25. 5. 2012 19.00	OŠ Bogojina	Marjetka Erdelji 031 888 834
MTVFEST – Mladinski festival turističnega videospota	Filmski festival slovenskih osnovnih in srednjih šol.	Bogojina (OŠ), M. Toplice (Terme 3000), Grad Grad	26. 5. 2012 10.00	OŠ Bogojina	Jože Gutman 02 547 90 81
ROČNA KOŠNJA TRAVE	Košnja, raztepanje, gužžina.	Bogojina, bogojiski ogracek	26. 5. 2012	TD Bogojina	Kočar Poldi 031 234 812